

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Siedlcach**

**INFORMACJA O STANIE
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU
W 2020 ROKU**

**SIEDLCE
MAJ 2021 ROK**

Spis treści

1. Spis treści.....	2
2. Dane demograficzne.....	3
3. Dane liczbowe z kontroli, decyzji i mandatów i inne.....	4
4. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Epidemiologii.....	5
4.1 Bezpieczeństwo sanitarne świadczonych usług medycznych.....	5
4.2 Sytuacja w zakresie wybranych chorób zakaźnych i zakażeń	6
4.2.1 Zestawienie zbiorcze zachorowań i zapadalności na wybrane choroby zakaźne na terenie powiatu w latach 2016-2020.....	14
4.3 Ocena wykonawstwa szczepień ochronnych	15
4.3.1 Stan zaszczepienia wszystkich roczników podlegających sprawozdawczości wg druku Mz-54 za 2020 r. przeciwko wybranym chorobom zakaźnym...17	
5. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Bezpieczeństwa Żywności.....	20
6. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Komunalnej.....	22
7. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Pracy.....	25
8. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego w placówkach oświatowo-wychowawczych	32
9. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.....	35
10. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	37
13. Zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń wywołanych wirusem SARS COV-2...48	

Dane demograficzne

Terytorialny zakres działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach obejmuje teren 1 635 km² zamieszkałych przez 159 547 osób, w tym:

- powiat grodzki tj. miasto Siedlce o powierzchni 32 km² zamieszkałe przez 78 185 mieszkańców,
- powiat ziemski siedlecki obejmujący 13 gmin (Domanice, Kotuń, Korczew, Mordy, Mokobody, Przesmyki, Paprotnia, Siedlce, Skórzec, Suchożebry, Wiśniew, Wodynie, Zbuczyn) o powierzchni 1 603 km² zamieszkały przez 81 362 mieszkańców.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach w 2020 roku przeprowadzili ogółem 15 734 kontrole stanu sanitarnego obiektów, wystawili 7 063 decyzje, nałożyli 28 mandatów karnych na kwotę 5 750,-zł. oraz grzywien 35 na kwotę 218 000,-zł .

Dane z powiatu siedleckiego za 2020 r. (ziemskiego i grodzkiego)

Komórka organizacyjna	Liczba nadzorowanych obiektów	Liczba kontroli	Liczba pobranych próbek*, wykonanych badań**	Liczba decyzji		Liczba nałożonych mandatów	Liczba nałożonych grzywien
				wydanych	w tym unieruchomienia	kwota	kwota
Sekcja Epidemiologii	354	14 823	x 3 819	6 561	x	x	33
						x	197 000,-
Sekcja Higieny Żywności i Żywienia	2 150	403	485 1 138	374	2	28	1
						5 750,-	1 000,-
Sekcja Higieny Komunalnej	481	381	165 1 960	51	x	x	x
						x	x
Sekcja Higieny Pracy	555	72	33 47	76	x	x	1
						x	20 000,-
Stanowisko pracy Higieny Dzieci i Młodzieży	192	55	x 9	1	x	x	x
						x	x
Razem	3 732	15 734	683 6973	7 063	2	28	35
						5 750,-	218 000,-

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2020 rok z zakresu Epidemiologii: świadczonych usług medycznych, ocena sytuacji epidemiologicznej oraz wykonawstwo szczepień ochronnych

Bezpieczeństwo sanitarne świadczonych usług medycznych

Sekcja Epidemiologii w zakresie nadzoru higieny lecznictwa na terenie powiatu ziemskiego w 2020 r. miała zarejestrowanych **55** podmiotów wykonujących działalność leczniczą do prowadzenia nadzoru sanitarnego.

W związku z ustawą z dnia 23 stycznia 2020 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 195) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach (PPIS) zgodnie z kompetencjami, wynikającymi z powyższej ustawy, w połowie 2020 r. przejął pod nadzór sanitarno-epidemiologiczny wszystkie zakłady lecznicze będące w strukturach SPZOZ w Siedlcach.

Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w 2020 r. przekazał pod nadzór PPIS łącznie 8 placówek lecznictwa ambulatoryjnego funkcjonujących w strukturach SPZOZ w Siedlcach na terenie powiatu ziemskiego.

Ponadto w 2020r na terenie powiatu, uruchomiono 1 nową przychodnię niepubliczną o profilu stomatologicznym.

W przypadku nowoprzybyłych placówek, na chwilę obecną brak aktualnych informacji o stanie funkcjonalnym i sanitarno-technicznym pomieszczeń - ze względu na działania podejmowane w trakcie epidemii COVID-19, w przekazanych obiektach nie przeprowadzono żadnej kontroli.

W 2020 r. przeprowadzono 1 kontrolę w przychodni stomatologicznej w związku z nieskuteczną sterylizacją, stwierdzoną na podstawie badań testów biologicznych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Siedlcach.

Na podstawie wyników kontroli stwierdzono, że prawdopodobną przyczyną ww. sytuacji był niewłaściwy załadunek urządzenia o ponadnormatywny wsad sterylizatora. Zalecona kontrola techniczna autoklawu nie wykazała nieprawidłowości, kolejna kontrola procesu sterylizacji przy użyciu wskaźników biologicznych z zastosowaniem prawidłowego wsadu wykazała skuteczność procesu.

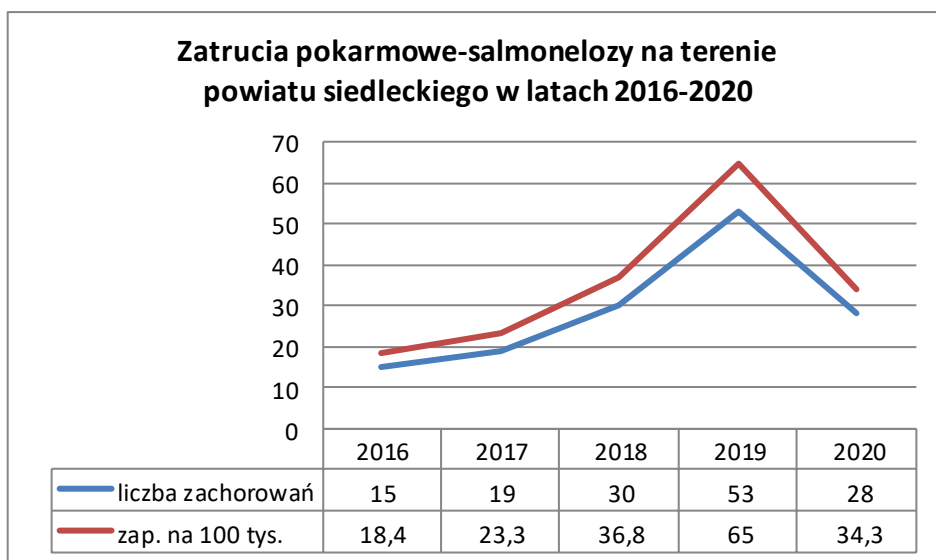
Brak kontroli w podmiotach leczniczych wynikał z realizacji dużej ilości prowadzonych zadań przeciwepidemicznych, w związku z ogłoszonym 20 marca 2020 r. stanem epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej związanej z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, dotyczących ograniczania rozprzestrzeniania się zakażeń SARS-CoV-2, nadzoru nad chorymi. Prowadzono wyłącznie kontrole związane ze zgłaszanymi interwencjami dotyczącymi nieprawidłowości stanu higieniczno-sanitarnego w nadzorowanych obiektach, mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia i/lub życia. W omawianym okresie nie odnotowano interwencji mających związek z działalnością podmiotów leczniczych na terenie powiatu ziemskiego.

Sytuacja powiatu siedleckiego w zakresie chorób zakaźnych i zakażeń w 2020 roku

• Choroby przenoszone drogą pokarmową

W 2020 roku spośród chorób zakaźnych objętych obowiązkiem zgłaszania i rejestracji, na terenie powiatu siedleckiego nie zanotowano przypadków zachorowań na takie jednostki chorobowe jak: dur brzuszny i dury rzekome, włośnica. Brak wyżej wymienionych chorób przenoszonych drogą pokarmową, zwłaszcza durów i czerwoni świadczy o dobrej sytuacji higieniczno-sanitarnej, w szczególności dzięki zapewnieniu mieszkańcom powiatu siedleckiego powszechnego dostępu do bieżącej i uzdatnionej wody oraz dobrej jakości żywności.

Wśród przyczyn bakteryjnych zatruć pokarmowych najczęstsze było zakażenie wywołane pałeczkami *Salmonella*. Na przestrzeni roku zarejestrowano **28 przypadków zatruć** pokarmowych wywołanych bakterią *Salmonella*, w tym 16 zachorowań u dzieci w wieku 0-7 lat.

W 2020 roku nastąpił spadek liczby salmoneloz w stosunku do roku 2019 o prawie 53%. Nie odnotowano na terenie powiatu siedleckiego żadnych przypadków ognisk zatruć pokarmowych w zakładach żywienia zbiorowego, tj. szkołach, internatach, hotelach i restauracjach. Świadczy to o wzrastającej świadomości zatrudnionego tam personelu i o zachowaniu reżimu sanitarnego przy przygotowywaniu posiłków.

W 2020 roku odnotowano duży spadek liczby biegunek u dzieci do lat 2, które są grupą najbardziej narażoną na biegunki o zakaźnym pochodzeniu zarówno o etiologii bakteryjnej, wirusowej i nieokreślonej, tj. ze 113 zach. w 2019 r. do **33 zach.** w 2020 r. Sytuację w tym zakresie przedstawia Tab.1.

Tab.1. Biegunki u dzieci do lat 2 na terenie pow. siedleckiego w latach 2016-2020

Etiologia biegunki	2016	2017	2018	2019	2020
wirusowa /rotawirusy, norowirusy, adenowirusy i inne/	39	49	34	73	25
bakteryjna /inne bakterie poza Salmonellą, np. Yersinia, gronkowce, itp./	0	1	0	0	8
bliżej nie określona /najczęściej brak diagnostyki/	42	23	32	40	0
Ogółem	81	73	66	113	33

Do zakażeń i zatruc pokarmowych u dzieci w wieku do lat 2 dochodzi niemal wyłącznie w środowisku domowym. Największy wpływ na poprawę sytuacji epidemiologicznej w tym zakresie odgrywa prowadzona od lat edukacja zdrowotna mająca wpływ na kształtowanie zachowań prozdrowotnych na rzecz zwiększania higieny osobistej, otoczenia oraz higieny przygotowania posiłków w rodzinach, a także propagowanie szczepień ochronnych przeciw rotawirusom u dzieci do 6 m-ca życia.

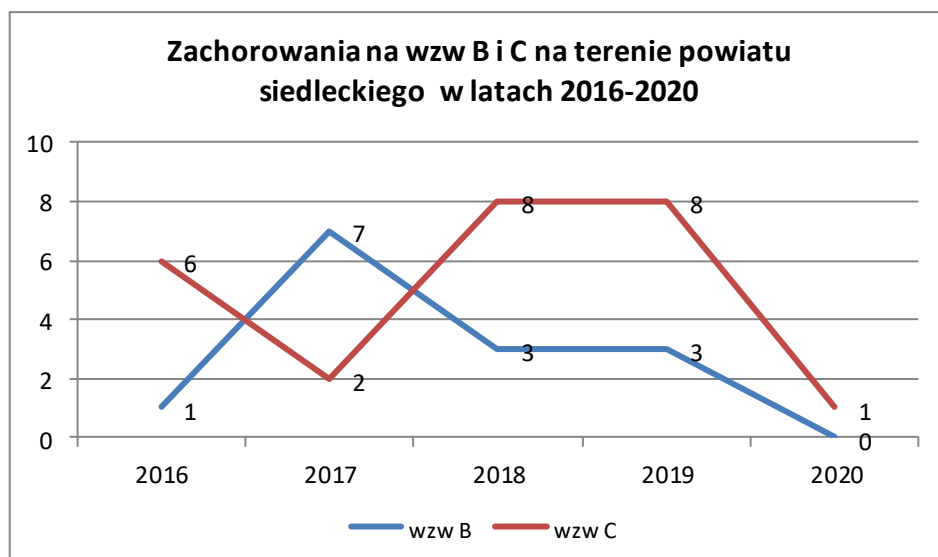
Do chorób przenoszonych drogą pokarmową zalicza się wirusowe zapalenie wątroby t. A, zwane chorobą „brudnych rąk”. W 2020 roku nie zarejestrowano na terenie powiatu zachorowań na wzv A. W ramach działalności zapobiegawczej propagowane są przez pracowników Sekcji Epidemiologii szczepienia p-w wzv A, które w dalszym ciągu pozostają jako szczepienia zalecane, czyli odpłatne.

- **Choroby przenoszone drogą krwi**

W zakresie chorób zakaźnych szerzących się drogą naruszenia ciągłości tkanek należy podkreślić, że w 2020 r. po raz pierwszy od wielu lat nie odnotowano nowego przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu B. Od 2017 roku obserwowany jest spadek zachorowań na wzv B dzięki zwiększaniu się populacji osób zaszczepionych p-w wzv B.

W styczniu 2020 r. zarejestrowano natomiast **1 przypadek** przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu C u kobiety w wieku 66 lat, która wymagała poszerzonej diagnostyki i leczenia w oddziale zakaźnym.

Do większości zakażeń wirusem HBV i HCV w Polsce (ok. 80%) dochodzi w wyniku naruszenia ciągłości tkanek, w szczególności w trakcie drobnych zabiegów medycznych (iniekcji, pobrań krwi, usuwania znamion, zabiegów stomatologicznych) oraz zabiegów upiększających wykonywanych z naruszeniem procedur higieniczno-sanitarnych. W związku z upowszechnieniem zabiegów upiększających, przy jednoczesnej poprawie w tym zakresie przestrzegania standardów higieniczno-sanitarnych udzielania świadczeń zdrowotnych w podmiotach leczniczych, w ostatnich latach coraz częściej do zakażeń dochodzi w wyniku naruszenia ciągłości tkanek w trakcie tatuowania, kolczykowania, zabiegów w obrębie paznokci i wałów paznokciowych.

- Choroby przenoszone drogą powietrzno-kropelkową**

Sytuację epidemiologiczną innych chorób zakaźnych, przenoszonych drogą powietrzno-kropelkową przeciwko którym realizowane są szczepienia ochronne takich jak: odra (0 przypadków w 2020r.), krztusiec (6 przypadków), różyczka (0 przypadków), świnka (2 przypadki) - można uznać za dobrą

Aby skutecznie zapobiegać ww. chorobom, należy przede wszystkim szczepić wszystkie dzieci zgodnie z kalendarzem szczepień obowiązkowych.

W takich jednostkach chorobowych jak np. ospa wietrzna, nie objętych kalendarzem szczepień ochronnych obowiązkowych, obserwuje się niestabilną sytuację epidemiologiczną, co obrazuje tabela poniżej.

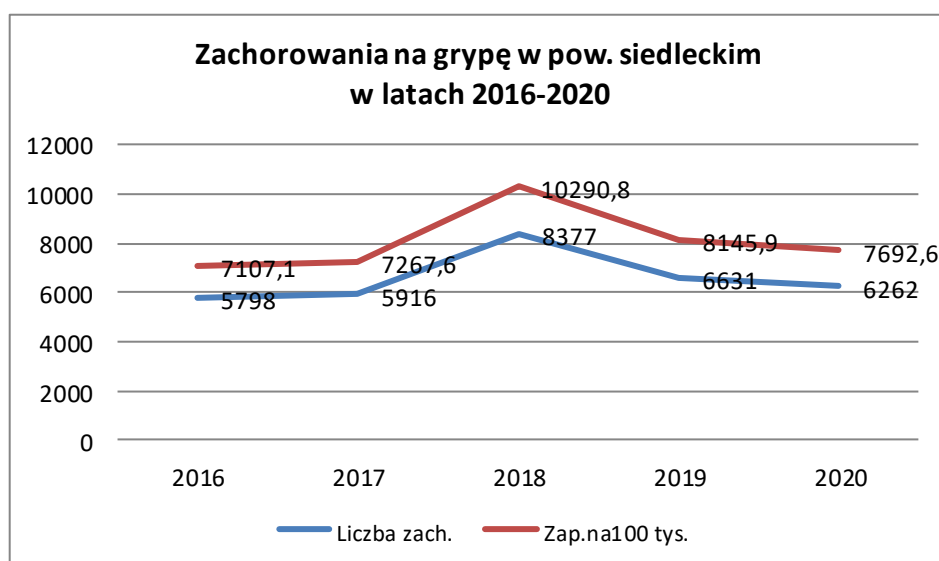
Tab.2. Liczba zachorowań na ospę wietrzną na terenie powiatu siedleckiego w latach 2015-2019

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba zachorowań	647	661	215	371	521

W całym 2020 roku kontynuowano nadzór nad zgłaszalnością i rejestracją grypy. Wśród mieszkańców powiatu siedleckiego odnotowano **51 przypadków grypy potwierdzonej** badaniami określającymi typ wirusa, w tym **38 zach. u dzieci do 14 r.ż.** We wszystkich potwierdzonych przypadkach grypy odnotowano 45 zachorowań wywołanych wirusem grypy A oraz 6 zachorowań wywołanych wirusem grypy B. Pozostałe zachorowania to niepotwierdzone badaniami zachorowania grypopodobne przebiegające i zgłaszane jako ostre infekcje wirusowe układu oddechowego. W 2020 roku na **6262** przypadki zgłoszonej grypy i zachorowań grypopodobnych, hospitalizowano z powodu powikłań 45 osób. Biorąc pod uwagę warunki społecznej izolacji oraz powszechny obowiązek stosowania maseczek

i środków dezynfekcyjnych w związku z epidemią COVID-19, jest to niewiele mniejsza liczba w stosunku do roku 2019, gdy zarejestrowano 6631 zach.

W ogólnej liczbie zachorowań na grypę liczba dzieci do 14 r. ż. wynosiła w 2020 r.- **1934**, co stanowiło prawie **31,2%** wszystkich zachorowań. Okres występowania epidemicznych zachorowań na grypę i zachorowania grypopodobne przypada na miesiące od września do kwietnia, ale raportowanie zachorowań prowadzone jest przez cały rok. W naszym regionie podobnie jak i w Polsce, pomimo udowodnionej skuteczności i powszechnej dostępności na rynku szczepionek przeciwko grypie sezonowej oraz akcji informacyjnej skierowanej do wielu grup ludności, szczepi się co roku jedynie od 2 do 3% populacji. Sytuację epidemiczną w zakresie zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę w ciągu ostatnich pięciu lat przedstawia wykres poniżej.

- **Choroby inwazyjne (meningokokowa, pneumokokowa)**

W minionym roku nie zarejestrowano na terenie powiatu siedleckiego przypadków **inwazyjnej choroby meningokokowej** wywołanej *Neisseria meningitidis*.

Dwoinki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych (*Neisseria meningitidis*, meningokoki) są powszechnie występującymi drobnoustrojami kolonizującymi nosogardło (kolonizacji ulega ok. 5–10% populacji) i wywołującymi sporadyczne zachorowania na inwazyjną chorobę meningokokową objawiającą się posocznicą i/lub zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych. Najczęstszymi w Polsce czynnikami wywołującymi zachorowania sporadyczne są dwoinki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych z grup B i C.

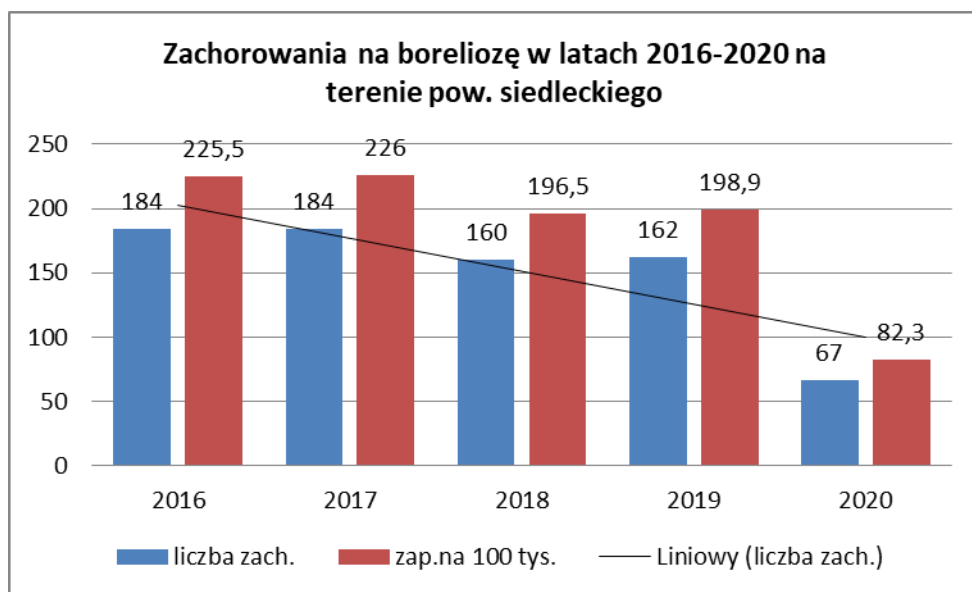
Wpływ na spadek liczby IChM mają: poprawiający się nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na inwazyjną chorobę meningokokową, dostępność szczepień ochronnych przeciw meningokokom z grupy C oraz B (szczepienie zalecane w ramach Programu Szczepień Ochronnych), a także działania edukacyjne na temat sposobów ochrony przed zakażeniami meningokokowymi, w tym w drodze szczepień ochronnych i profilaktycznego leczenia osób ze styczności.

W kategorii **inwazyjnych chorób pneumokokowych** */Streptococcus pneumoniae/* zarejestrowano **5** przypadków zachorowań. Dotyczyły one mężczyzn i kobiet w wieku 50+ oraz rocznego dziecka płci męskiej. Choroba przebiegała u wszystkich zakażonych *Streptococcus pneumoniae* w postaci posocznicy, połączonej w 3 przypadkach z pneumokokowym zapaleniem płuc oraz w 1 przypadku zapaleniem mózgu zakończonym zgonem 64-letniego mężczyzny. Pozostałe przypadki inwazyjnej choroby pneumokokowej zakończyły się wyzdrowieniem.

Szczepienia p-w pneumokokom zostały wprowadzone od 2017 r. do kalendarza szczepień obowiązkowych dla dzieci. Szczepienia dla dorosłych /szczególnie powyżej 60 r.ż./ pozostają jako szczepienia zalecane i odpłatne. W obecnej sytuacji mogłyby być one propagowane i realizowane z inicjatywy samorządów powiatów i gmin.

- **Choroby wektorowe (przenoszone za pośrednictwem innych organizmów)**

W związku ze wzrostem świadomości społecznej i lepszym dostępem do diagnostyki w kierunku boreliozy, liczba zachorowań i ich wykrywalność w powiecie utrzymywała w latach poprzednich trend wzrostowy i wynosiła kolejno w 2015 r.-135, w 2016 r.-184, w 2017 r. – 184, w 2018 r. – 160, w 2019 r.- 162 zachorowania. W 2020 r. zarejestrowano duży spadek liczby zachorowań do 67 przypadków, wśród których były także 2 neuroboreliozy.

Odnotowano również **4** przypadki wirusowego zapalenia mózgu przenoszonego przez kleszcze. Zachorowało 4 mężczyzn w wieku od 28 do 65 lat. Chorzy pochodzili z gmin Siedlce i Suchożebry.

Przeciwko KZM istnieje skuteczna metoda zapobiegania poprzez szczepienia realizowane odpłatnie, jednak ze względu na stosunkowo wysoką cenę szczepionki nie są one zbyt popularne.

W 2020 roku na terenie pow. siedleckiego **20** osób miało kontakt ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę /w 2019 r. - 33/. Były to przeważnie pokąsania przez bezpańskie

psy i koty. W stosunku do tych osób podjęto decyzję o konieczności przeprowadzenia szczepień p-w wściekliznie.

- **Gruźlica**

Na przestrzeni 2020 roku zarejestrowano **3** przypadki gruźlicy płuc u mieszkańców powiatu siedleckiego /w 2019 r. - 12 zach./, w tym **2 chorych w fazie prątkowania**. Byli to mieszkańcy gminy Kotuń i Skórzec. Nie stwierdzono wśród nich przypadków gruźlicy wielolekoopornej. Nie odnotowano przypadków gruźlicy prątkującej wśród hodowców bydła. Służby sanitarne w sposób szczególny monitorują sytuację powiatu siedleckiego w zakresie gruźlicy i we wszystkich przypadkach rozpoznania prowadzone jest dochodzenie epidemiologiczne, chorzy obejmowani są leczeniem, a ich najbliższe otoczenie nadzorem lekarskim.

- **Choroby przenoszone drogą płciową**

W 2020 roku zarejestrowano w powiecie **1** przypadek rzeżączki. Brak było rozpoznanych chorób wywołanych przez *Chlamydie*. Nie zarejestrowano zakażeń wirusem HIV i zachorowań na AIDS.

- **Choroby pasożytnicze**

Nie odnotowano na terenie powiatu siedleckiego zachorowań na bąblowicę, wągrycę i włośnicę.

- **COVID-19**

W roku 2020 najpoważniejszym zagrożeniem zdrowotnym dla zdrowia publicznego na całym świecie były zakażenia wywołane wirusem SARS-CoV-2. WHO ogłosiło stan pandemii, natomiast na obszarze Polski rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. wprowadzono stan epidemii, w związku z czym wprowadzone zostały liczne obostrzenia oraz procedury postępowania wobec osób zakażonych, podejrzanych o zakażenie oraz z kontaktu z osobami zakażonymi. Prowadzone przez PSSE w Siedlcach działania w zakresie zwalczania chorób zakaźnych w ogromnej większości poświęcone były głównie działaniom przeciwepidemicznym ze względu na pandemię zakażeń SARS-CoV-2.

Do 31 grudnia 2020 r. odnotowano w Polsce **1 294 878** przypadków zakażenia, z czego zmarło **28 554 osoby** (co stanowi **2,2 %** wszystkich chorych). Łącznie na terenie objętym nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach, czyli miasta Siedlce oraz powiatu siedleckiego ziemskiego zarejestrowano **4 662** przypadki zakażenia wirusem SARS-CoV-2 i **176** zgonów. Natomiast na terenie samego powiatu siedleckiego (ziemskiego) łącznie wystąpiło **2 058** zakażeń, a **91** osób zmarło.

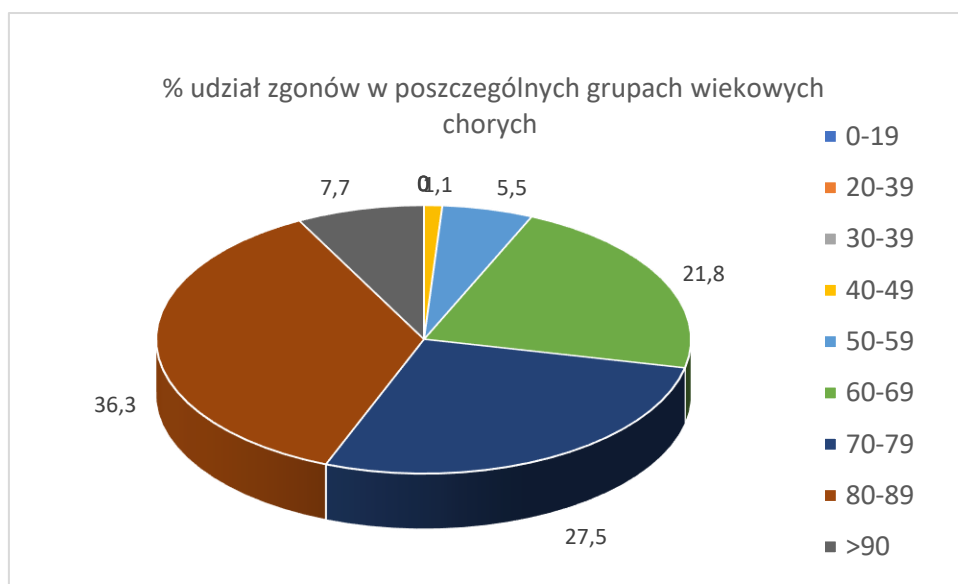
Z mapowania zakażeń/zachorowań wywołanych SARS-CoV-2 wynika, że zdecydowanie najwięcej przypadków, bo aż 504 wystąpiło na terenie gminy wiejskiej Siedlce, co stanowi 24,4% liczby wszystkich zakażeń w powiecie. Jest to niewątpliwie efekt największej

liczby mieszkańców tej gminy przemieszczających się do Siedlec, także publicznymi środkami transportu, gdzie w miejscach pracy, punktach handlowych, w placówkach medycznych i innych miejscach użytku publicznego, poprzez gromadzenie się wielu osób, istnieje większe ryzyko transmisji wirusa. Drugą gminą pod względem liczby zakażeń była gmina Zbuczyn, gdzie odnotowano 208 zakażeń, kolejne to gmina Skórzec (174 osoby zakażone) oraz miasto i gmina Mordy (171 osób zakażonych). Najmniejszą liczbę zakażeń odnotowano w gminie Paprotnia (34 przypadki).

Od początku epidemii do 31.12.2020r. zarejestrowano na terenie powiatu siedleckiego **91** zgonów, w których jedną z przyczyn śmierci było zakażenie wirusem SARS-CoV-2. Zgonem zakończyło się **4,4%** wszystkich przypadków zakażeń w powiecie siedleckim, a wskaźnik częstości występowania zgonów z powodu zakażeń nowym koronawirusem za 2020 rok wyniósł **11,2 na 10 tys. mieszkańców**. Najliczniejszą grupę zmarłych stanowili mieszkańcy gminy Zbuczyn – zmarło 16 osób, co stanowi 17,6 % wszystkich zgonów, oraz mieszkańcy gminy Siedlce – zmarło 15 osób, co stanowi 16,5% wszystkich zgonów. Z kolei najmniej zgonów było wśród mieszkańców gminy Domanice – tylko 1, co stanowi 1,1% ogółu zmarłych.

Biorąc pod uwagę wiek i płeć osób zakażonych SARS-CoV-2 z terenu powiatu siedleckiego, w 2020r. większą liczbę zakażeń odnotowano wśród kobiet – stanowiły one ok. **55 %** osób zakażonych. Inaczej natomiast rozkładała się częstość zgonów – na 91 zgonów z powodu zakażenia SARS-CoV-2 zmarło **37 kobiet** (co stanowi 40,7 % liczby zgonów) oraz **54 mężczyzn (co stanowi 59,3 % liczby zgonów)**. Średnia wieku osób zmarłych wyniosła **76 lat 10 miesięcy**. W odniesieniu do płci, średni wiek w momencie zgonu dla kobiet jest niższy i wyniósł **74 lata i 6 miesięcy**, natomiast dla mężczyzn – **78 lat i 4 miesiące**.

Ze wszystkich zgonów, które wystąpiły w 2020r. w powiecie siedleckim z powodu COVID-19 **93,3 %** dotyczyło osób powyżej 60 roku życia. Najwięcej, bo **36,3 %** dotyczyło osób w wieku 80-89 lat, **27,5 %** - osób w wieku 70-79 . Nie zarejestrowano śmierci wśród dzieci i młodzieży oraz u osób w wieku 20-39 lat. Poniższy wykres ilustruje udział zgonów w poszczególnych grupach wiekowych w stosunku do ogólnej liczby zgonów wśród mieszkańców powiatu.

PODSUMOWANIE

W prowadzonych od wielu lat przez PSSE działaniach przeciwepidemicznych, duży nacisk kładziono na zgłaszalność przez podmioty lecznicze wszystkich podejrzeń/rozpoznań zachorowań na choroby zakaźne i zgonów z powodu chorób zakaźnych, zgodnie z ustawowym obowiązkiem nałożonym na lekarzy. Pozwalało to sądzić, że pozyskane dane statystyczne stanowią rzeczywisty obraz zdrowia naszej populacji w zakresie chorób zakaźnych oraz umożliwiało wczesne wychwytywanie zagrożeń epidemicznych zwłaszcza chorobami rzadkimi, niebezpiecznymi, zawleczonymi przez osoby powracające z terenów endemicznych, co miało bezpośredni wpływ na poziom bezpieczeństwa epidemiologicznego naszego rejonu.

W 2020 roku obserwowano spadek występowania chorób zakaźnych objętych sprawozdawczością w stosunku do 2019 roku, na co mogła mieć wpływ epidemia COVID-19 skutkująca ograniczeniem kontaktów społecznych poprzez zamknięcie wielu instytucji, w tym szkół, kin, stadionów, restauracji itp., oraz powszechnym stosowaniem środków ochrony takich jak maseczki, dbanie o czystość rąk i stosowanie środków dezynfekcyjnych. Do spadku liczby zachorowań na choroby zakaźne inne niż COVID-19, mogły się też przyczynić brak możliwości porad lekarskich w przychodniach /większość porad odbywała się telefonicznie/ oraz brak diagnostyki w kierunku innych chorób zakaźnych niż zakażeń wirusem SARS-CoV-2. Tabela Nr 2 zawiera dane liczbowe o zarejestrowanych zakażeniach i chorobach zakaźnych mieszkańców powiatu siedleckiego oraz wyliczone wskaźniki zapadalności porównawczo w latach 2016-2020.

Tab. 2. Zachorowania i zapadalność (na 1000, 10 tys. lub 100 tys. mieszkańców) na wybrane choroby zakaźne na terenie powiatu siedleckiego w latach 2016– 2020

Lp.	Jednostka chorobowa	2016		2017		2018		2019		2020	
		Liczba zach.	Zapadalność na 100 tys.	Liczba zach.	Zapadalność na 100 tys.	Liczba zach.	Zapadalność na 100 tys.	Liczba zach.	Zapadalność na 100 tys.	Liczba zach.	Zapadalność na 100 tys.
1	Dur brzuszny (A01.0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Dury rzekome A.B.C.(A01.1-A01.3)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Salmonellozy (A02.0)	15	18,4	19	23,3	30	36,8	53	65,0	28	34,3
4	Czerwonka (A03)	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,2
5	Biegunki u dzieci do lat 2 (A04,A08,A09)	84	47,9	73	41,6	66	37,6	113	64,4	25	14,2 na 1000 mieszkańców
6	Wirusowe zapalenie wątroby ogółem	7	8,6	10	12,3	15	18,5	12	14,8	1	1,2
7	w tym wzv typu A (B15)	0	0	1	1,2	4	4,9	1	1,2	0	0
8	wzv typu B (B16, B18.0-B18.1)	1	1,2	7	8,6	3	3,7	3	3,7	0	0
9	wzv typu C (B17.1, B18.2)	6	7,3	2	2,4	8	9,6	8	9,6	1	1,2
10	Odra (B05)	0	0	0	0	6	7,2	1	1,2	0	0
11	Krztusiec	1	1,2	3	3,7	8	9,6	3	3,7	6	7,2
12	Nagminne zapalenie przyusznicy (B26)	5	6,2	1	1,2	2	2,4	2	2,4	2	2,4
13	Ospa wietrzna (B01)	647	793,0	661	810,2	215	263,2	371	454,2	521	637,8
14	Różyczka (B06, P35.0)	1	1,2	0	0	1	1,2	0	0	0	0
15	Kontakt ze zwierzęciem, po którym podjęto szczepienia p-w wściekliznie	17	20,8	31	37,9	20	24,5	33	40,4	20	24,5
16	COVID-19	x	x	x	x	x	x	x	x	x	253 na 10 tys. mieszkańców

Analiza wykonawstwa szczepień ochronnych na terenie powiatu ziemskiego siedleckiego w 2020 roku

Ocena wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2020 została sporządzona na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień na drukach MZ-54, przekazanych przez placówki wykonujące szczepienia ochronne na terenie powiatu siedleckiego. Oceną objęto szczepienia:

1. przeciw błonicy i tężcowi w rocznikach: 2020-2001
2. przeciw krztuścowi w rocznikach: 2020-2004
3. przeciw poliomyelitis w rocznikach: 2020-2011
4. przeciw gruźlicy w rocznikach: 2020, 2019
5. przeciw wzw typu B w rocznikach: 2020-2016
6. przeciw odrze, śwince i różyczce w rocznikach: 2019-2007
7. przeciw różyczce dziewczynek w rocznikach: 2011-2005

Załączona tabela 1 obrazuje sumaryczne procentowe wykonanie poszczególnych rodzajów szczepień w analizowanych rocznikach.

W ciągu roku 2020 szczepienia ochronne dzieci i młodzieży na terenie powiatu ziemskiego siedleckiego nadal wykonywane były przez 15 przedsiębiorstw podmiotów leczniczych (1 publiczny oraz 14 niepublicznych). Szczepienia wynikające z Programu Szczepień Ochronnych realizowano łącznie w 26 przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej, z czego 5 były to przychodnie publiczne, podlegające SP ZOZ w Siedlcach, a 19 niepublicznych podmiotów leczniczych.

W przychodniach tych zgromadzono **9812** kart szczepień dzieci i młodzieży w wieku 0-19 lat, zapisanych do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, według stanu na 31.12.2020 r.. Zaznaczyć jednakże należy, że tylko część dzieci i młodzieży, rzędu 50%, zamieszkałych na terenie powiatu korzysta ze świadczeń medycznych w podmiotach leczniczych funkcjonujących na terenie powiatu. W zależności od rocznika urodzenia jest to od 44 do 67% ogólnej liczby mieszkańców powiatu z danego rocznika, przy czym najmniej - w najmłodszych rocznikach, co ilustruje wykres 1. Pozostała część dzieci i młodzieży zapisana jest do przychodni podstawowej opieki zdrowotnej na terenie miasta Siedlce lub powiatów ościennych i jest przez nie sprawozdawana w ogólnej liczbie zapisanych pacjentów.

Szczepienia przeciwko gruźlicy wykonywane są u noworodków w oddziale noworodkowym, w związku z czym rokrocznie jest tak wysoki procent uodpornienia (w roczniku 2020 zostało zaszczepionych **98,2%** dzieci, a w roczniku 2019 97,7%).

Stwierdzić należy, że wśród pacjentów punktów szczepień na terenie powiatu siedleckiego niezbyt rozpowszechnione są szczepienia zalecane. W ciągu 2020r. łącznie zaszczepiono:

- przeciwko ospie wietrznej - 4 dzieci w wieku 0-11 lat,
- przeciwko krztuścowi - 29 osób (w tym 23 osób powyżej 30 lat),
- przeciwko odrze, śwince i różyczce – 2 osoby powyżej 30 lat),
- przeciwko pneumokokom – 42 osoby (w tym 41 osób powyżej 20 lat),
- przeciwko grypie – 1421 osób (przy czym dzieci w wieku 0-4 lata stanowiły 1,1 % zaszczepionych, dzieci w wieku 5-14 lat - 3 %, młodzież i dorośli w wieku 15-64 lata - 49 %, a osoby powyżej 65 lat - 46,8 %).

Łącznie na terenie miasta Siedlce i powiatu siedleckiego, wg stanu na koniec 2020 r. szczepienia obowiązkowe nie były realizowane w różnym stopniu u **565** dzieci. Stanowi to 7,2 % wszystkich dzieci zgłoszonych jako uchylających się od szczepień z terenu całego województwa mazowieckiego (odsetek podobny jak w roku ubiegłym).

Tab.1 ilustruje dane liczbowe o liczbie zarejestrowanych dzieci, uchylających się od realizacji szczepień obowiązkowych na terenie Polski, województwa mazowieckiego oraz powiatu siedleckiego w ciągu ostatnich kilku lat (w nawiasach odsetek populacji w wieku 0-19 lat podlegających szczepieniom obowiązkowym).

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2016	Stan na 30.12.2017	Stan na 30.12.2018	Stan na 30.12.2019	Stan na 30.12.2020
Powiat siedlecki i miasto Siedlce	144	193	271	431	499	565
Woj. mazowieckie	2 717	4 368	4559	6155	7273	7782
Polska	16 689 (2,3%)	23 147 (3,2%)	30 089 (4,1%)	40 342 (5,5%)	48 609 (6,6 %)	brak danych

Szczegółowe dane dotyczące stanu zaszczepienia przeciwko różnym chorobom zakaźnym dzieci i młodzieży, których karty szczepień zgromadzone są w przychodniach POZ funkcjonujących na terenie powiatu siedleckiego ilustrują dane zawarte w tabelach od 3 do 8. Na podstawie analizy liczby zaszczepionych osób z roczników sprawozdawczych można wysnuć wniosek, że w 2020r. placówki wykonały mniej szczepień dzieci i młodzieży. Niewątpliwie miało to związek z ogłoszeniem pandemii COVID-19 oraz wprowadzeniem stanu epidemii w Polsce. Wprowadzone liczne obostrzenia dot. funkcjonowania w przestrzeni publicznej oraz zmiany zasad prowadzenia działalności, również w zakresie świadczenia opieki zdrowotnej przez lekarzy POZ m.in. poprzez wprowadzenie teleporad, zawieszenia przez pewien okres wykonywania szczepień obowiązkowych, a później ograniczenia w zapisywaniu dzieci na wizyty profilaktyczne ze względu na konieczność stosowania środków ograniczających rozprzestrzenianie się zakażeń oraz zapewniania bezpiecznego pacjentom, przełożyły się na utrudnioną realizację obowiązkowych szczepień ochronnych.

**Stan zaszczepienia wszystkich roczników podlegających sprawozdawczości wg druku MZ-54 za 2020 r.
przeciwno wybranym chorobom zakaźnym**

Tabela 3. Przeciwno błonicy i tężcowi ogółem w rocznikach 2020-2001, w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2019 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe (pierwotne +uzupełniające)	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Wykonana II dawka przypominająca w 14 r.ż.	Wykonana III dawka przypominająca w 19 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
9812	2133	3719	2730	845	9427	385
% ogółu podlegających	21,7 %	37,9 %	27,8 %	8,6 %	96,1 %	3,9 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2019	20,6 %	37,6 %	29,0 %	9,5 %	96,8 %	3,2 %

Tabela 4. Przeciwno krztuścowi ogółem w rocznikach 2020-2004, w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2019 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe (pierwotne +uzupełniające)	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Wykonana II dawka przypominająca w 14 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
8062	2129	3692	1857	7678	384
% ogółu podlegających	26,4 %	45,8 %	23,0 %	95,2 %	4,8 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2019	25,3 %	46,2 %	24,5 %	96,0 %	4,0 %

Tabela 5. Przeciwno poliomyelitis ogółem w rocznikach 2020-2011, w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2019 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie pierwotne	Wykonane szczepienie uzupełniające	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
4365	560	1510	1875	3945	420
% ogółu podlegających	12,8 %	34,6 %	43 %	90,3 %	9,6 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2019	12,5 %	33,1%	46,6 %	92,3 %	7,8 %

Porównując dane dotyczące stanu zaszczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis za 2020 r. ze stanem zaszczepienia analogicznych roczników sprawozdawczych z 2019 r., we wszystkich rodzajach tych szczepień można zaobserwować wzrost liczby osób nieuodpornionych i jednocześnie spadek liczby osób uodpornionych (o 0,7 % przy błonicy i tężcu, 0,8 % przy krztuścu, 1,8 % przy poliomyelitis). Tendencja spadkowa ilości zrealizowanych szczepień widoczna jest szczególnie w odniesieniu do szczepień przypominających w rocznikach młodzieży starszej np. w 14, 19 roku życia. Natomiast więcej osób zostało zaszczepionych dawkami szczepienia podstawowego (wzrosty o 0,3 % w odniesieniu do szczepienia przeciwko poliomyelitis, o 1,1 % dla krztuśca, błonicy i tężca).

Tabela 6. Przeciwno odrze, śwince i różyczce ogółem w rocznikach 2019-2007, w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2019 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe	Wykonana I dawka przypominająca	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
6026	2692	3005	5697	329
% ogółu podlegających	44,7 %	49,9 %	94,5 %	5,5 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2019	47,8 %	48 %	95,8 %	4,2 %

Rok 2020 jest kolejnym rokiem zwiększania się liczby dzieci niezaszczepionych przeciwko odrze, śwince i różyczce – bez żadnej dawki pozostawało 5,5% dzieci z analizowanych roczników. Jest to wskaźnik niewystarczający do skutecznego zapobiegania przypadkom odry zgodnie z ogólnoswiatowym programem eliminacji odry, który zakłada utrzymanie poziomu zaszczepionej populacji na poziomie powyżej 95%. .

Tabela 7. Przeciwno odrze, śwince i różyczce dziewczynek ogółem w rocznikach 2010-2004 w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2019 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe	Wykonana I dawka przypominająca	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
1753	164	1585	1749	4
% ogółu podlegających	9,3 %	90,4 %	99,8 %	0,22 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2019	5 %	94,6%	99,6 %	0,4 %

W stosunku do roku 2019, mniej dziewczynek pozostało niezaszczepionych przeciwko odrze, śwince i różyczce - tylko 0,22 % analizowanej populacji, ale jednocześnie tylko 90,4 % jest zaszczepionych dwiema dawkami, co daje nieskuteczną ochronę populacyjną przed zachorowaniami na odrę w rocznikach starszych.

Tabela 8. Przeciwno wzv B ogółem w rocznikach 2020-2016, w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2019 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie pierwotne (2 dawki)	Wykonane szczepienie uzupełniające (3 dawki)	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
2133	331	1682	2013	120
% ogółu podlegających	15,5 %	78,6 %	94,4 %	5,6 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2019	12,3 %	81,5%	93,8 %	6,2 %

W porównaniu do roku 2019 poprawił się stan zaszczepienia przeciwno wzv B – nieuodpornionych pozostaje 5,6 % dzieci w analizowanych rocznikach, ale pełny, trzydawkowy lub czterodawkowy schemat szczepienia zrealizowano u 78,6 % populacji (w ubiegłym roku było to 81,5%).

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2020 rok z zakresu Bezpieczeństwa Żywności

Pod nadzorem Sekcji Higieny Żywności i Żywienia (HŻiŻ) Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej (PSSE) w Siedlcach w 2020 r. znajdowało się 1145 obiektów żywnościowo-żywnościowych zlokalizowanych na terenie powiatu siedleckiego, w tym 511 gospodarstw zajmujących się produkcją pierwotną, 98 sprzedażą bezpośrednią oraz 9 prowadzących działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego.

Zakłady	Liczba obiektów będących pod nadzorem		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba decyzji administracyjnych		Liczba mandatów		Kwota mandatów	
Rok	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Produkcji żywności	476	498	60	18	5	2	7	1	1450	150
Obrotu żywnością	556	472	94	47	2	0	13	3	2200	450
Żywienia zbiorowego	166	172	61	41	4	0	3	2	600	600
Zakłady obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	1201	1145	215	106	11	2	23	6	4250	1200

W 2020 roku przeprowadzono 106 kontroli w obiektach żywnościowo-żywnościowych, zlokalizowanych na terenie powiatu siedleckiego. Były to kontrole podstawowe, sprawdzające, tematyczne i interwencyjne. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 111 decyzji opłat oraz 2 decyzje z poleceniami, dotyczącymi uchybień sanitarno-technicznych. Za stwierdzone uchybienia higieniczno-sanitarne, na osoby odpowiedzialne, nałożono 6 mandatów karnych na sumę 1200 zł. Mandaty najczęściej nakładano z powodu nie przestrzegania przez personel zasad higieny sprzedaży lub przy produkcji artykułów spożywczych, sprzedaży środków spożywczych po dacie minimalnej trwałości lub terminie przydatności do spożycia.

Na wniosek podmiotów wydano 39 decyzji zatwierdzenia dla zakładów spełniających wymagania do prowadzenia działalności w zakresie produkcji, magazynowania bądź obrotu środkami spożywczymi oraz wpisano do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) 73 gospodarstwa rolne prowadzące produkcję pierwotną. Zgodnie z ustawą o bezpieczeństwie żywności i żywienia, odpowiedzialność za bezpieczeństwo żywności spoczywa na operatorze żywności, a służby kontrolne sprawdzają jedynie czy przedsiębiorca respektuje przepisy prawa.

Ponadto prowadzono kontrole w obiektach żywnościowo-żywnościowych w związku z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń. Kontrole dotyczyły identyfikowalności, legalności sprzedawanego mięsa wieprzowego i dziczyzny oraz produktów z niego wytworzonych a także gospodarki odpadami.

Do badań laboratoryjnych pobrano 66 próbek środków spożywczych w obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu siedleckiego. Zakwestionowano 3 próbki kebabu mrożonego, pobranego w hurtowni spożywczej w ramach urzędowej kontroli żywności, z uwagi na stwierdzoną obecność bakterii *Salmonella Spp.* Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny podjął czynności kontrolne zgodnie z przepisami prawa w tym zakresie.

W 2020 r. w trakcie kontroli, przeprowadzonej w placówce oświatowo-wychowawczej na terenie powiatu siedleckiego, dokonano oceny jadłospisu na zgodność z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. W stołówce zlokalizowanej w szkole w ocenionym jadłospisie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie braku jeden raz w dekadzie dodatku warzywa lub owocu w II daniu oraz w jednym tygodniu braku porcji ryby. Stwierdzane nieprawidłowości omawiano z pracownikami odpowiedzialnymi za planowanie żywienia. Osoby odpowiedzialne przedstawiały w PSSE Siedlce poprawione jadłospisy włącznie z wykazem składników potraw, w tym składników złożonych z uwzględnieniem substancji lub produktów powodujących alergię lub reakcje nietolerancji organizmu.

Obserwujemy stały wzrost poprawy żywienia w nadzorowanych obiektach. Osoby odpowiedzialne w placówkach za planowanie jadłospisów uwzględniają uwagi i zalecenia Instytutu Żywności i Żywienia w zakresie żywienia określonych grup dzieci (szkoły, przedszkola, żłobki), co prowadzi do poprawy jakości żywienia w placówkach oświatowych. Mniej korzystnie wygląda sytuacja z żywieniem w systemie cateringowym, gdzie odpowiedzialność rozmywa się pomiędzy odbiorcą i dostawcą.

W 2020 roku do Sekcji HŻiŻ wpłynęło 12 interwencji od mieszkańców powiatu siedleckiego dotyczących niewłaściwej jakości środków spożywczych, braku higieny w obiektach żywnościowo - żywieniowych. W 6 przypadkach zarzuty podjęte w interwencji potwierdziły się, 4 osoby odpowiedzialne ukarano mandatami karnymi na sumę 750 zł., dwie interwencje dotyczyły jednego obiektu - aktualnie prowadzone jest postępowanie administracyjne.

W 2020 r. w ramach systemu RASFF (systemu wczesnego ostrzegania o produktach niebezpiecznych) prowadzono kontrole dotyczące procesu wycofywania 19 rodzajów środków spożywczych oraz 1 rodzaju materiału i wyrobu przeznaczonego do kontaktu z żywnością z obiektów położonych na terenie powiatu siedleckiego. W wyniku podjętych działań podmioty odpowiedzialne wycofały z obrotu i zwróciły do producenta lub poddały utylizacji kwestionowane partie żywności.

Podsumowując stwierdzamy, że stan techniczny oraz sanitarny obiektów będących pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej ulega poprawie, poprzez wystawione decyzje administracyjne. Nadal dużym problemem jest niefrasobliwy stosunek właścicieli i personelu do zasad higieny, które winny być przestrzegane podczas produkcji czy sprzedaży artykułów spożywczych. Pracownikami są często osoby bez wiedzy na te tematy, co zazwyczaj skutkuje

niewłaściwym traktowaniem własnego stanowiska pracy. Brak wiedzy i świadomości zagrożeń często wykazują też właściciele obiektów, którzy powinni umożliwić pracownikom zdobycie wiedzy w zakresie higieniczno - sanitarnym, obejmującej prowadzoną działalność. Częsta rotacja pracowników też nie sprzyja utrwalaniu zdobytej wiedzy na temat higienicznej sprzedaży środków spożywczych. Wymagane prawem procedury dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych oraz system HACCP, których sporządzenie i przestrzeganie mogłoby wpłynąć na poprawę tej sytuacji są wprowadzone bardzo powoli przez przedsiębiorców. Brak wiedzy fachowej jest w dużym stopniu odpowiedzialny za niewłaściwe postępowanie ze środkami spożywczymi w produkcji, obrocie oraz placówkach żywieniowych. Zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 853/2004 Rozdział XII załącznika II Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie higieny środków spożywczych, to przedsiębiorstwa sektora spożywczego zapewniają, że personel pracujący z żywnością jest szkolony w sprawach higieny żywności odpowiednio do jego charakteru pracy.

Kolejnym problemem jest brak wiedzy na temat wymagań obowiązujących przepisów prawnych w zakresie konieczności wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS prowadzonej przez te podmioty działalności oraz przestrzegania zaleceń higieniczno-sanitarnych, wśród podmiotów zajmujących się produkcją pierwotną, sprzedają bezpośrednią lub działalnością w ramach rolniczego handlu detalicznego.

W 2020 r. do Sekcji HŻiŻ nie wpłynęło żadne zgłoszenie dotyczące podejrzenia zbiorowego zatrucia pokarmowego na terenie powiatu siedleckiego.

Mając świadomość wielu zagrożeń dla zdrowia konsumentów, staramy się aby podczas kontroli obiektów uświadamiać osoby pracujące w kontakcie z żywnością, że to właśnie one są bezpośrednio odpowiedzialne za bezpieczeństwo żywności, a tym samym za stan zdrowia społeczeństwa.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2020 rok z zakresu Higieny Komunalnej

Informacje ogólne.

Sekcja Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Siedlcach prowadzi nadzór sanitarno – higienicznego nad warunkami higieny środowiska obiektów użyteczności publicznej oraz miejsc zbiorowego wypoczynku i rekreacji, a w szczególności nadzór nad urządzeniami wodociągowymi, w tym nadzór nad jakością wody zarówno tej przeznaczonej do spożycia jak i wody z instalacji wody ciepłej w kierunku obecności bakterii *Legionella* sp., a także nad jakością wody w kąpieliskach w kąpieliskach.

W 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej ze względu na panującą epidemię COVID-19 nie przeprowadziła zaplanowanych kontroli stanu sanitarnego w większość obiektów użytku publicznego. Kontrole przeprowadzono w 4 wodociągach, skontrolowano również kąpielisko, 1 stację paliw, hotel. Ze względu na panującą epidemię odstąpiono od wykonywania czynności kontrolnych w placówkach lecznictwa zamkniętego, domach pomocy społecznej. W dużej mierze pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej wykonywali zadania z zakresu przeciwdziałania epidemii.

I. Zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w ramach realizacji zadania związanego z nadzorem nad zapewnieniem ludności dostępu do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi o jakości zgodnej z wymaganiami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), prowadzi systematyczny nadzór nad jej jakością. Na terenie Powiatu Siedleckiego 29 wodociągów jest objętych nadzorem PPIS w Siedlcach. Urzędowy nadzór nad jakością wody polega na systematycznych badaniach laboratoryjnych próbek wody pobranych z wyznaczonych punktów monitoringowych, analizie uzyskanych wyników badań, a także na przeprowadzaniu corocznych kontroli stanu sanitarnego ujęć wody ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczenia ich przed negatywnymi czynnikami mogącymi skutkować pogorszeniem jakości produkowanej wody. Oprócz nadzoru urzędowego, jakość wody wodociągowej kontrolowana jest także przez administratorów wodociągów, poprzez prowadzenie przez nich regularnych kontroli wewnętrznych z częstotliwością oraz zakresem badań zgodnych z wymaganiami określonymi w ww. rozporządzeniu, wykonywanych przez laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub laboratoria o udokumentowanym systemie jakości badań, zatwierdzonym przez organy Inspekcji Sanitarnej. Wyniki badań przekazywane są do Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Siedlcach, gdzie są analizowane pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami.

Woda we wszystkich 29 wodociągach powiatu siedleckiego ujmowana jest z ujęć podziemnych. W żadnym z nadzorowanych wodociągów woda nie wymaga stałej dezynfekcji, co świadczy o dobrej jakości mikrobiologicznej wody ujmowanej. W 10 wodociągach ujmowana woda nie jest poddawana żadnym procesom uzdatniającym. Ze względu na coraz bardziej zaostrzone wymagania dla jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zawarte w zmieniających się przepisach prawa, jakość wody z kilku wodociągów z tej grupy incydentalnie nie spełnia prawnych wymagań. Dotyczy to szczególnie przekroczeń zawartości w wodzie związków żelaza i manganu oraz parametru mętności i barwy. W pozostałych wodociągach uzdatnianie wody odbywa się poprzez napowietrzanie i filtrację. Na obszarze Powiatu Siedleckiego wyznaczonych jest około 130 punktów monitoringowych poboru próbek wody przeznaczonej do spożycia, z których pobierane są próbki wody w ramach urzędowej kontroli oraz w ramach kontroli wewnętrznej.

Na podstawie badań przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej oraz badań wykonanych w ramach kontroli urzędowej, PPIS w Siedlcach na koniec 2020 roku wydał oceny jakości wody dla poszczególnych wodociągów oraz oceny obszarowe dla każdej gminy i powiatu. Oceny jakości wody przekazywane są corocznie każdemu administratorowi wodociągu oraz lokalnym władzom samorządowym celem powiadomienia ludności o jakości wody dostarczanej w ramach zbiorowego zaopatrzenia.

W trakcie 2020 r. jakość wody w 2 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia okresowo oceniono, jako nieprzydatną do spożycia ze względu na zanieczyszczenia mikrobiologiczne wody. W tych przypadkach PPIS w Siedlcach wydał w drodze decyzji administracyjnej ocenę o braku przydatności wody do spożycia oraz zobowiązywał producenta wody do czasowego unieruchomienia wodociągu, zakazał korzystania z wody do celów spożywczych oraz nakazał na czas prowadzonych działań naprawczych, zapewnienie odbiorcom wody o jakości

odpowiadającej wymaganiom przepisów prawa. Administrator wodociągów po przeprowadzonych działaniach naprawczych (dezynfekcja wodociągu i płukanie sieci), okazał sprawozdania z badań laboratoryjnych próbek wody, pobranych z przedmiotowych wodociągów, potwierdzających skuteczność prowadzonych działań.

W przypadku przekroczenia parametrów fizykochemicznych, po oszacowaniu ryzyka zdrowotnego, PPIS w Siedlcach orzekł warunkową przydatność wody do spożycia w 2 wodociągach. Wydane zostały oceny stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia z uwagi na przekroczenia parametrów fizykochemicznych, ustalając ich maksymalny dopuszczalny poziom. Najczęściej występującymi przekroczeniami parametrów fizykochemicznych były przekroczenia wartości parametrycznych: żelaza, manganu, jonu amonowego i mętności. W powyższych sytuacjach zobowiązywano producentów wody do prowadzenia działań naprawczych celem doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymagań prawnych. Po oszacowaniu ryzyka zdrowotnego i ustaleniu, iż jakość wody nie zagraża zdrowiu konsumentów, nie wprowadzano zakazu korzystania z wody do spożycia.

Administratorzy wodociągów, które znajdują się pod nadzorem PPIS w Siedlcach dokładają starań, aby zapewnić mieszkańcom wodę o jak najlepszej jakości. Trwają prace modernizacyjne stacji uzdatniania wody wodociągu Wodynie i Seroczyn. Zakończono modernizację SUW w Świnarach, podczas której wybudowano nowy budynek SUW, nowe zbiorniki retencyjne, zagospodarowano na nowo teren ochrony bezpośredniej ujęcia wody. Wykonane prace modernizacyjne znacznie zwiększą wydajność ujęcia, co pozwoli na przyłączenie do tego wodociągu odbiorców wody należących do wodociągu Osiny Górne.

Na bezpieczeństwo w zakresie zaopatrzenia w wodę mieszkańców wpływ ma połączenie wszystkich wodociągów administrowanych przez PWiK Siedlce. Daje to możliwość korzystania z wody o odpowiedniej jakości wszystkim mieszkańcom np. gdy jakość wody z któregoś ujęcia ulegnie pogorszeniu.

W 2020 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach nie wpłynęły zgłoszenia od osób korzystających z wody o reakcjach niepożądanych związanych z jej spożyciem.

Mieszkańcy powiatu siedleckiego zaopatrywani w wodę z ww. wodociągów sieciowych w 2020 roku spożywali wodę dobrej jakości, ocenioną jako przydatna lub warunkowo przydatna (2 wodociągi) do spożycia przez ludzi. Woda do spożycia przez ludzi ujmowana na terenie powiatu siedleckiego nie stwarza zagrożenia dla zdrowia konsumentów. Wszyscy administratorzy wodociągów wykonują wymagane badania próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej, a w przypadku wystąpienia nieprawidłowości podejmują stosowne działania naprawcze mające na celu poprawę jej jakości.

II. Kąpielisko na zbiorniku wodnym Rówce, gm. Zbuczyn.

W roku 2020 roku PPIS w Siedlcach pozytywnie zaopiniował Projekt Uchwały Rady Gminy Zbuczyn w sprawie określenia wykazu kąpielisk na rok 2020 na terenie Gminy Zbuczyn. Projekt dotyczył kąpieliska w miejscowości Rówce, a sezon kąpieliskowy określono od 1 lipca 2020 r. do 31 sierpnia 2020 r.

W związku z panującą epidemią organizator przesunął datę otwarcia kąpieliska na 20 lipca 2021 r. W związku z tym zmieniono też datę poboru próbek wody do badań

urzędowych przed otwarciem sezonu kąpieliskowego. Gmina Zbuczyn jako organizator kąpieliska, zgodnie z wymaganiami zawartymi w ustawie Prawo Wodne przeprowadziła niezbędne badania jakości wody zgodnie z zatwierdzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach harmonogramem poboru próbek wody. Na podstawie przedstawionych sprawozdań z badań PPIS w Siedlcach wydał ocenę o przydatności wody do kąpieli w ww. kąpielisku.

W czasie funkcjonowania kąpieliska w sezonie 2020 r. woda spełniała wymogi obowiązującego Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli. PPIS w Siedlcach w omawianym okresie wydał 3 oceny jakości wody w kąpielisku w których stwierdził jej przydatność do kąpieli.

Podsumowując należy stwierdzić, że:

W 2020 roku w większości wodociągów zaopatrujących w wodę mieszkańców Powiatu Siedleckiego jakość wody spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, administratorzy wodociągów mimo panującej epidemii wykonywali badania wody zgodnie z ustalonymi harmonogramami, a uzyskane wyniki badań przedstawiali do oceny PPIS w Siedlcach.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2020 rok z zakresu Higieny Pracy

W 2020 roku pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy PSSE w Siedlcach znajdowało się 249 zakładów pracy.

W poniższej tabeli przedstawiono ogólną liczbę obiektów w poszczególnych branżach, wg numerów PKD:

Numer PKD	Liczba obiektów w ewidencji
01- uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, wyłączając działalność usługową	12
02 - leśnictwo i pozyskiwanie drewna	1
10 - produkcja artykułów spożywczych	41
11- produkcja napojów	2
13- produkcja wyrobów tekstylnych	4
14 – produkcja odzieży	3
15 - produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	1
16 - produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	17
17 - produkcja papieru i wyrobów z papieru	1
22 - produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2
23 - produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	5
24 - produkcja metali	3
25 - produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	27
28 - produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowanych	12
29 - produkcja pojazdów samochodowych przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	2
31- produkcja mebli	3
32 - pozostała produkcja wyrobów	3

33 - naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1
36 - pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	10
37 - odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	2
38 - działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów, odzysk surowców	3
41 - roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	2
42 - roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	4
43 - roboty budowlane specjalistyczne	10
45 - handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi: naprawa pojazdów samochodowych	15
46 - handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	19
47 - handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	15
49 - transport lądowy oraz transport rurociągowy	5
51 - transport lotniczy	1
53 - działalność pocztowa i kurierska	1
56 - działalność usługowa związana z wyżywieniem	1
62 - działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana	1
68 - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1
71 - działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne	2
73 - reklama, badanie rynku i opinii publicznej	1
81 - działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	3
84 - administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	6
86 - opieka zdrowotna	7
RAZEM	249

Do zakresu działania higieny pracy, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 195), należy:

- 1) kontrola utrzymania należytego stanu higienicznego zakładów pracy w tym również spełnianie przez podmiot kontrolowany obowiązków o których mowa w art. 23r ust. 3, 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne;
- 2) nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, a zwłaszcza zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy;
- 3) wydawanie decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub o braku podstaw do jej stwierdzenia;
- 4) nadzór nad bezpieczeństwem chemicznym, w tym:
 - przestrzegania przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2020 r., poz. 2289) obowiązków wynikających z tej ustawy oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych;
 - przestrzeganiem, przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);

- przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej w oparciu o ustawę z dnia 09.10.2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2021 r., poz. 24).
- 5) nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz przestrzegania przepisów ww. ustawy dotyczących prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie.

W roku 2020 pracownicy PSSE w Siedlcach skontrolowali 17 obiektów, przeprowadzili 29 kontroli. Wydanych zostało 20 decyzji z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego, nakładających na pracodawców 46 nakazów do wykonania w ustalonych terminach oraz 10 decyzji płatniczych.

Ad.1)

Pracodawcy są zobowiązani do zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Stwierdzone podczas przeprowadzonych kontroli uchybienia dotyczyły:

w zakresie pomieszczeń sanitarno – higienicznych (brak odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i urządzeń (ściany, podłogi, itp.) - 7 przypadków, brak szatni - 1 przypadek, brak umywalni – 1 przypadek, brak ustępu – 1 przypadek);

w zakresie pomieszczeń pracy (brak odpowiedniego stanu higienicznego i technicznego ścian, sufitów i podłóg - 3 przypadki).

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 3 decyzje nakazujące poprawę stanu higienicznego i/lub technicznego pomieszczeń pracy i/lub pomieszczeń sanitarno-higienicznych lub zapewnienie odpowiednich pomieszczeń sanitarno-higienicznych albo ich wyposażenie.

Ad. 2)

Pracodawcy zatrudniający pracowników w warunkach narażenia na czynniki szkodliwe dla zdrowia występujące w środowisku pracy, są zobowiązani do dokonywania badań i pomiarów tych czynników. W 4 zakładach pracy stwierdzono brak lub brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy.

Czynnikami szkodliwymi (stężenia/natężenia powyżej NDS/NDN) były:

- hałas;
- pyły mąki – frakcja wdychalna

Narażenie na poszczególne czynniki szkodliwe przedstawia poniższa tabela.

Liczba narażonych na czynniki szkodliwe (stężenia/ natężenia powyżej NDS /NDN) i liczba zakładów, w których występowały przekroczenia NDS/NDN (wg stanu na koniec roku 2020)

Czynnik szkodliwy	2019 r.	
	Liczba zakładów	Liczba narażonych pracowników
Hałas	5	65
Pyły mąki	2	6
Ogólna liczba pracowników pracujących w przekroczeniach NDS/NDN czynników szkodliwych dla zdrowia/liczba zakładów	71/5	

W ramach sprawowanego nadzoru w 2020 r. wydano 2 decyzje zobowiązujące dwóch pracodawców do poprawy warunków zdrowotnych środowiska pracy poprzez obniżenie stwierdzonych pomiarami przekroczeń NDN w zakresie natężenia dźwięku i NDS w zakresie stężenia pyłów mąki - frakcja wdychalna) do wartości co najmniej obowiązujących normatywów higienicznych.

Pracownicy narażeni na ponadnormatywne natężenie dźwięku stanowią od lat najliczniejszą grupę zatrudnionych w środowisku pracy ze stwierdzonymi przekroczeniami normatywów higienicznych. Powodem braku możliwości obniżenia natężenia dźwięku w środowisku pracy jest głównie specyfika produkcji np. obróbka plastyczna metali. W takich przypadkach na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne (Dz. U. nr 157, poz. 1317) pracodawcy są zobowiązani do sporządzenia i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjno - technicznych zmierzających do jak najskuteczniejszego ograniczenia narażenia pracowników na hałas a w przypadku, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka zawodowego wynikającego z narażenia na hałas nie jest możliwe za pomocą środków ochrony zbiorowej lub organizacji pracy, pracodawcy zobowiązani są udostępnić pracownikom właściwe i dostosowane do poziomu dźwięku środki ochrony indywidualnej oraz nadzorować prawidłowość ich stosowania.

W stosunku do 2019 r. poprawiono warunki pracy 13 pracowników:

- 12 pracownikom w jednym zakładzie pracy w zakresie stężenia pyłów organicznych pochodzenia zwierzęcego i roślinnego z wyjątkiem pyłów drewna oraz mąki poprzez modernizację instalacji wyciągowej na linii technologicznej segregacji odpadów (fundusze pozyskane z ZUS);
- 1 pracownikowi w jednym zakładzie pracy w zakresie stężenia pyłów niesklasyfikowanych ze względu na toksyczność poprzez reorganizację stanowisk pracy, systematyczną wymianę filtrów przeciwpyłowych w kabinie lakierniczej oraz zastosowanie filtrów o wyższej klasie filtracji.

Na podstawie kontroli przeprowadzonych w roku sprawozdawczym i w latach ubiegłych w obiektach na terenie Powiatu Siedleckiego stwierdzono, że występuje potencjalne narażenie 914 pracowników w 67 zakładach pracy, na szkodliwe czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 1, 2 i/lub 3 grupy zagrożenia, nadzorowanych przez PSSE w Siedlcach. W 2020 r. w ww. zakresie, przez PSSE w Siedlcach, zostało skontrolowanych 9 zakładów (zatrudniających 105 pracowników narażonych na czynniki biologiczne 2 grupy zagrożenia i/lub 31 pracowników narażonych na czynniki biologiczne 3 grupy zagrożenia).

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono uchybienia w zakresie:

- braku szkoleń dla pracowników, którzy mają kontakt ze szkodliwym czynnikiem biologicznym;
- braku rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do 3 grupy zagrożenia - 2 przypadki;
- braku rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do 3 grupy zagrożenia - 2 przypadki;
- aktualizacji oceny ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na czynniki biologiczne - 2 przypadki.

W związku z powyższym wystawiono 2 decyzje zobowiązujące pracodawców do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

W 2020 r. w 36 zakładach na naszym terenie nadzorowanych przez PSSE w Siedlcach występował ***kontakt i/lub narażenie na substancje, czynniki, procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym***. Przez pracowników PSSE w Siedlcach skontrolowany został zakład pracy zatrudniający 5 pracowników (kobiety) w narażeniu na substancje, mieszaniny, czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

Ad. 3)

Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2012-2020, w zakładach pracy i u rolników indywidualnych

Jednostka chorobowa	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020
Pylice płuc – poz. 3 wykazu chorób zawodowych									1
Przewlekłe choroby narządu głosu związane z nadmiernym wysiłkiem głosowym – poz. 15 wykazu chorób zawodowych	-	-	-	-	-	-	2	4	1
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy - poz. 20 wykazu chorób zawodowych	1	2	1	-	-	-	1	2	-
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem - wykonywania pracy poz. 19 wykazu chorób zawodowych	1	1	1	-	1	-	1	-	1
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa- poz. 26 wykazu chorób zawodowych	14 (boreliozy)	16 (boreliozy)	15 (boreliozy)	17 (boreliozy)	21 (boreliozy)	13 (boreliozy)	11 (boreliozy)	21 (20 borelioza + 1 kleszczowe zapalenie mózgu)	3 (borelioza)
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych- poz. 7 wykazu chorób zawodowych	1	-	-	-	-	1	-	-	
Astma oskrzelowa poz. 6 wykazu chorób zawodowych	-	-	1	-	-	-	-	-	
Alergiczny nieżyt nosa poz. 12 wykazu chorób zawodowych	-	1	-	-	-	-	-	-	
Razem	17	20	18	17	22	14	15	27	6

W 2020 r. do PSSE w Siedlcach zgłoszono 9 przypadków podejrzeń chorób zawodowych, przeprowadzono 11 postępowań w sprawach chorób zawodowych, sporządzono 9 kart oceny narażenia zawodowego, wystawiono 5 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, 1 decyzję o umorzeniu postępowania w sprawie podejrzenia choroby zawodowej, 1 postanowienie o sprostowaniu oczywistej

pomyłki, 1 postanowienie o umorzeniu postępowania w sprawie podejrzenia choroby zawodowej, wydano 6 kart stwierdzenia choroby zawodowej. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych była mniejsza niż w 2019 r. a liczba wydanych decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej większa o 1 przypadek.

Nadal rozpoznawane są choroby zawodowe z poz. 26 obowiązującego wykazu - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (3 przypadki boreliozy w 2020 r.), które dotyczą przede wszystkim rolników indywidualnych. Spowodowane jest to specyfiką środowiska pracy rolnika oraz faktem, iż tereny wschodnie Polski zaliczane są do terenów endemicznego występowania kleszczy w tym zakażonych krętkiem *Borrelia burgdorferi*. Osoby prowadzące własną działalność rolniczą nie są objęte nadzorem higieny pracy w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy.

Ad. 4)

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem chemicznym w roku 2020 przeprowadzono ogółem 13 kontroli (skontrolowano 3 dystrybutorów i 10 podmiotów stosujących substancje i/lub mieszaniny chemiczne). Wystawiono 2 decyzje dot. substancji/mieszanin chemicznych przez PSSE w Siedlcach.

W wyniku kontroli stwierdzona następujące uchybienia:

- zakresie stosowania:
 - brak spisu/nieaktualny spis stosowanych substancji/mieszanin chemicznych klasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie - 2 przypadki;
 - brak instrukcji określającej sposób składowania, pakowania, załadunku i transportu środków chemicznych magazynie – 1 przypadek;
 - nie zapewniono bezpiecznego sposobu przelewania produktów chemicznych klasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie - 1 przypadek;
 - brak wymaganych/brak aktualnych kart charakterystyki dla stosowanych substancji/mieszanin chemicznych - 2 przypadki;
 - nie zapewniono instrukcji bhp dotyczącej postępowania z chemikaliami, uwzględniającej informacje zawarte w kartach charakterystyki – 1 przypadek;
 - aktualizacji oceny ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na czynniki chemiczne - 2 przypadki.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2021 r., poz. 24) m.in. Państwowa Inspekcja Sanitarna jest podmiotem obowiązany do zgłaszania przypadków podejrzenia lub stwierdzenia zatrucia chemicznym produktem biobójczym do odpowiednich ośrodków toksykologicznych odpowiedzialnych za kontrolę zatruc produktami biobójczymi. W 2020 r. takie sytuacje nie miały miejsca. Niemniej jednak podczas kontroli w obiektach wprowadzających do obrotu i/lub stosujących produkty biobójcze zwracamy szczególną uwagę na prawidłowe oznakowanie produktów, aby w obrocie obecne były wyłącznie produkty w oryginalnych opakowaniach, prawidłowo oznakowanych i posiadające pozwolenie na wprowadzenie do obrotu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadzi nadzór nad przestrzeganiem przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorów narkotyków:

1. kategorii 2 (bezwodnik octowy, kwas fenylooctowy, kwas antranilowy, piperydyna, nadmanganian potasu i ich sole);

2. kategorii 3 (kwas chlorowodorowy, kwas siarkowy, toluen, eter etylu, aceton, keton metylowo - etylowy i ich sole z wyjątkiem soli kwasu chlorowodorowego i kwasu siarkowego)

obowiązków wynikających z:

- ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.),
- rozporządzenia (WE) Nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004r. w sprawie prekursorów narkotykowych,
- rozporządzenia Rady (WE) nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Unią a państwami trzecimi,
- rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/1011 z dnia 24 kwietnia 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie (WE) Nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prekursorów narkotykowych i rozporządzenie Rady (WE) nr 111/2005 określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Unią a państwami trzecimi oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 1277/2005.

W roku 2020 nie przeprowadzono kontroli zakładów wprowadzających do obrotu i/lub zakładów stosujących prekursory narkotyków.

Ad. 5)

W 2020 roku na naszym terenie nie stwierdziliśmy stacjonarnych punktów handlu środkami zastępczymi.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badania pośmiertne są zobowiązane zgłaszać państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu wszystkie przypadki podejrzeń zatrucia środkami zastępczymi. W roku 2020 ww. podmioty nie zgłosiły żadnych przypadków podejrzeń zatrucia po zażyciu tzw. „dopalaczy”.

PPIS w Siedlcach w 2019 r. prowadził z urzędu postępowania administracyjne w sprawie wymierzenia kar pieniężnych, określonych w art. 52 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w stosunku do pięciu osób fizycznych, w związku z wprowadzaniem do obrotu, w latach 2016 – 2017 na terytorium Siedlec, środków zastępczych w postaci nowej substancji psychoaktywnej o nazwie MDMA - CHMICA. W stosunku do czterech osób zakończył postępowania i wystawił decyzje o wymierzeniu kar pieniężnych w 2019 r. Natomiast w stosunku do jednej osoby fizycznej decyzję o wymierzeniu kary pieniężnej w wysokości po 20 000 zł, za wprowadzanie do obrotu nowej substancji psychoaktywnej o nazwie „MDMA-CHMICA” wystawił dopiero w 2020 r.

z uwagi na trwające ustalenia z Policją i Sądem Rejonowym w Siedlcach, który Postanowieniem z dnia 10 grudnia 2019 r. ustanowił dla nieobecnej strony postępowania administracyjnego, kuratora celem reprezentowania nieobecnej w postępowaniu administracyjnym prowadzonym przez PPIS w Siedlcach w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej, określonej w art. 52a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Po dostarczeniu wyznaczonemu kuratorowi stosownych zawiadomień w dniu 31.01.2020 r. wydana została ww. decyzja.

Stan sanitarno - higieniczny nadzorowanych obiektów należy ocenić jako dobry. Zgodnie z wytycznymi, szczególnym nadzorem m.in. pod kątem zapobiegania powstawaniu

chorób zawodowych objęte są zakłady z terenu powiatu siedleckiego, w których stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych oraz te, w których w środowisku pracy występują substancje i ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Rolnicy indywidualni, z uwagi na prowadzenie własnej działalności rolniczej, nie podlegają kontroli inspekcji sanitarnej pod kątem warunków zdrowotnych środowiska pracy i bezpieczeństwa chemicznego. Pracują w środowisku, w którym występują szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne (głównie kontakt z kleszczami, które są wektorem przenoszącym boreliozę i kleszczowe zapalenie opon mózgowych), czynniki chemiczne (nawozy sztuczne, środki ochrony roślin), czynniki fizyczne, które wywołują stwierdzane coraz powszechniej choroby zawodowe, z dominującą chorobą wymienioną w poz. 26 wykazu chorób zawodowych: choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (borelioza).

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2020 rok z zakresu Higieny Dzieci i Młodzieży w placówkach oświatowo – wychowawczych

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu siedleckiego, w zakresie higieny dzieci i młodzieży ukierunkowana była na działania zmierzające do osiągnięcia pożądaných norm zdrowotnych, które umożliwiają zachowanie lub przywracanie optymalnych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych.

W 2020 r. pracownicy pionu higieny dzieci i młodzieży obejmowali swoim nadzorem 71 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 9 placówek sezonowych (letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży).

Ogółem w placówkach tych przeprowadzono 26 kontroli sanitarnych. W związku z wystąpieniem stanu epidemii COVID- 19 w kraju planowane kontrole zostały ograniczone do minimum. Przeprowadzano w większości kontrole związane z interwencją, zaopiniowaniem placówki. Pracownicy byli oddelegowani do pracy w epidemiologii.

W ramach bieżącego nadzoru dokonano:

- oceny stanu sanitarnego we wszystkich skontrolowanych obiektach,
- oceny warunków zdrowotnych w 21 pracowniach komputerowych.

Ponadto w roku sprawozdawczym wykonano następujące prace problemowe:

1. Dokonano oceny posiadania certyfikatów przez placówki na meble i sprzęt sportowy. W wyniku oceny należy stwierdzić, że sukcesywnie zwiększa się odsetek mebli i sprzętu sportowego z certyfikatami.
2. Przekazano do Oddz. Lab. PSSE w Siedlcach liczbowy plan badań z zakresu epidemiologii w kierunku *Salmonella Shigella* w roku 2020.

Badaniami z nadzoru zostali objęci uczniowie kształcący się do prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby.

3. W ramach przygotowania szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2020/2021 sporządzono dwie informacje zbiorcze. Stwierdzono, że oceniane placówki były przygotowane do rozpoczęcia nowego roku szkolnego.
4. Przygotowano informację zbiorczą dotyczącą spełnienia wymagań w zakresie powierzchni przypadającej na jednego ucznia oraz standardów dostępności do urządzeń sanitarno-higienicznych w szkołach podstawowych. Stwierdzono, że w ocenianych placówkach spełnione były wymagania w zakresie powierzchni przypadającej na jednego ucznia oraz zachowane standardy dostępności do urządzeń sanitarnych.

Z roku na rok stan techniczny placówek nauczania i wychowania ulega poprawie. W wielu placówkach przeprowadzono remonty bieżące obejmujące swym zakresem: malowanie pomieszczeń, wymianę wykładzin podłogowych i podłóg, częściową wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji centralnego ogrzewania oraz instalacji elektrycznej, remont sanitariatów, naprawę dachu, wymianę lub naprawę ogrodzenia.

W roku sprawozdawczym w skontrolowanych placówkach nie przeprowadzano remontów generalnych.

Na koniec 2020 roku podobnie jak w roku ubiegłym nie odnotowano placówek o niedostatecznym stanie sanitarno-higienicznym. Nie było również placówek o niewłaściwym stanie technicznym.

Na terenie powiatu siedleckiego wśród obiektów skontrolowanych w 9 stwierdzono brak podłączeń do sieci kanalizacyjnej, w tym w 3 z własną oczyszczalnią ścieków. Sytuacja w tym zakresie sukcesywnie ulega pozytywnym zmianom (coraz więcej budynków zostaje podłączonych do kanalizacji gminnej/ wiejskiej).

Wszystkie obiekty posiadają instalację wodociagową, wszystkie zapewniają bieżącą ciepłą wodę do mycia rąk przez cały rok szkolny. Urządzenia sanitarne są sprawne, studzienki kanalizacyjne właściwie zabezpieczone.

Wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze skontrolowane w 2020 r. zapewniały właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej (nie odnotowano placówek bez bieżącej ciepłej wody do mycia rąk, braku środków higieny osobistej, zaniedbań czystości i porządku oraz niewłaściwego stanu technicznego).

Zaopatrzenie placówek nauczania i wychowania w środki czystości jest na ogół wystarczające, natomiast nie we wszystkich placówkach pomieszczenia sanitarne zaopatrzone były w ręczniki jednorazowego użytku/suszarki do rąk.

Związek z warunkami zdrowotnymi ma także organizacja procesu nauczania, zwłaszcza planowanie nauki w ramach tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych.

Higieniczną ocenę rozkładów zajęć lekcyjnych przeprowadzono w 1 szkole analizując tygodniowy rozkład zajęć w 10 oddziałach. Nieprawidłowości w ocenianym rozkładzie nie stwierdzono.

Istotny wpływ na prawidłową postawę i zdrowie przedszkolaka/ucznia mają także meble edukacyjne (stoliki i krzesła) dostosowane do zasad ergonomii. W roku sprawozdawczym ocenie dostosowania mebli poddano 42 stanowiska przedszkolne w 1

oddziale w 1 placówce. Stwierdzono, że wszystkie dzieci korzystały z mebli dostosowanych do wzrostu.

W celu poprawy stanu sanitarnego zakładów nauczania i wychowania wystosowano 2 wystąpienia pokontrolne dotyczące:

- przekroczenia limitu miejsc w przedszkolu,
- ponadnormatywnej liczby uczniów.

Ważnym czynnikiem warunkującym prawidłowy rozwój i zdrowie ucznia jest jego aktywność fizyczna. Wywiera ona hartujący wpływ na organizm, zwiększa ogólną wydolność psychofizyczną młodego człowieka. Dlatego nie bez znaczenia są warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Brak takich warunków odnotowano w Szkole Podstawowej w Dąbrówce Stanach (obecnie prowadzona jest rozbudowa szkoły o blok sportowy, stołówkę, 5 sal lekcyjnych i inne pomieszczenia). W szkołach, które nie posiadają sal gimnastycznych lub zastępczych, zajęcia wychowania fizycznego prowadzone są na korytarzu lub boisku szkolnym.

W placówkach posiadających zaplecze bloku wychowania fizycznego, z działającymi natryskownikami, uczniowie po lekcjach wychowania fizycznego nie korzystali z kąpeli. Funkcjonujące natryski wykorzystywane są zazwyczaj po dodatkowych, pozalekcyjnych zajęciach sportowych.

W ramach sprawowanego nadzoru nad akcją zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży stwierdzono, że ze zorganizowanej formy wypoczynku w 2020 r. skorzystało 69 dzieci i młodzieży w 2 skontrolowanych turnusach (w roku 2019 w 4 skontrolowanych turnusach wypoczywało 287 dzieci i młodzieży).

Stan sanitarny w placówkach zimowego i letniego wypoczynku był zadowalający, organizatorzy stworzyli prawidłowe warunki pobytu dzieci i młodzieży. Akcja zimowego i letniego wypoczynku przebiegała sprawnie bez większych zastrzeżeń.

Nie odnotowano wypadków, urazów, zatruc pokarmowych oraz problemów z wszawicą.

Oceniając warunki zdrowotne zakładów nauczania i wychowania należy stwierdzić sukcesywną poprawę stanu sanitarno-higienicznego jak również warunków higieny procesu nauczania.

Warunki techniczne obiektów również ulegają poprawie poprzez prowadzone remonty bieżące i generalne, rozbudowę placówek, budowę nowych boisk i placów zabaw. Dokonano również w wielu placówkach wymiany starych, zniszczonych mebli na nowe.

Odnótowano również korzystne zmiany w planowaniu tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych, które jeśli będą właściwe mogą znacznie poprawić sytuację ucznia w szkole.

W roku sprawozdawczym szczególny nacisk położono na zapewnienie odpowiednich warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania, w tym wyposażenia pomieszczeń sanitarnych w mydło w dozownikach, ręczniki jednorazowego użytku i papier toaletowy oraz poprawę stanu technicznego, w tym wyposażenia placówek w sprzęt i meble. Ponadto szczególną uwagę zwrócono na problem zapewnienia uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w placówkach oraz obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

Nadal jednak napotykały na różne problemy/sytuacje wymagające dalszych działań.

Problem wszawicy na terenie działalności PSSE występuje w dalszym ciągu, choć w mniejszym stopniu niż w latach poprzednich (w 2018 r. – 6 przypadków, w 2019 r. – 5

przypadków). W roku sprawozdawczym odnotowano 2 potwierdzone przypadki wszawicy wśród dzieci i młodzieży w 1 przedszkolu. W wyniku podjętych działań problem czystości głów był w miarę szybko likwidowany.

W dalszym ciągu stwierdza się niedostatek pomieszczeń do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, często zajęcia z kultury fizycznej odbywają się na korytarzach lub w salach lekcyjnych.

W wielu placówkach daje się zauważyć brak wystarczających środków finansowych na remonty bieżące i modernizację budynków.

Nadal nie wszystkie placówki zapewniają dostateczną ilość ręczników jednorazowego użytku.

Pracownicy pionu Higieny Dzieci i Młodzieży udzielają informacji oraz instruktażu na tematy dotyczące bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych, higieny procesu nauczania, postępowania w przypadku wystąpienia wszawicy, uruchamiania nowych placówek, opiniowania (wydano 1 decyzję o warunkach bezpieczeństwa i higieny), przygotowania placówek sezonowych do wypoczynku dzieci i młodzieży.

Ponadto, związku z panującą epidemią COVID-19 wydano 13 opinii o zawieszeniu zajęć stacjonarnych w placówkach, w tym dla: 2 żłobków, 1 przedszkola, 10 szkół.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2020 rok z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

W myśl art. 6. ustawy z dnia 14 marca 1985 r. (Dz.U. z 2021 r. poz.195) Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Siedlcach inicjuje, organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. Zadania w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia (OZiPZ) realizowała w oparciu o wytyczne Komisji Europejskiej, Światowej Organizacji Zdrowia oraz Ministerstwa Zdrowia. Praca na rzecz środowiska lokalnego skupia się w szczególności na szkoleniu edukatorów w programach proponowanych przez Inspekcję Sanitarną, doradztwie metodyczno-merytorycznym osobom będącym edukatorami, współorganizacji, bądź organizacji imprez, ściśle związanych z informacją i edukacją społeczeństwa w kontekście zdrowia.

W związku z rozprzestrzenianiem się SARS-CoV-2, zaplanowane zadania w znacznym stopniu zostały zredukowane do minimum ze względu na zaangażowanie pracowników Sekcji OZiPZ w działania związane z pandemią.

Ważną i obszerną zadaniowo w działalności Sekcji jest profilaktyka antytytoniowa. Zgodnie z aktualnymi celami i strategiami w zdrowiu publicznym, w tym mocno akcentowanym dążeniem do naturalnej eradykacji nałogu tytoniowego, wdrażamy działania zapobiegające paleniu u najmłodszych. Realizacja programów profilaktyki antytytoniowej dla dzieci wpisuje się w te cele. W roku 2020 placówki oświatowo-wychowawcze realizowały dwa programy z zakresu profilaktyki a/tytoniowej: *Czyste Powietrze Wokół Nas* adresowany do dzieci 5-6 letnich oraz *Bieg po zdrowie* dla uczniów klas IV. szkół podstawowych (przeprowadzono 3 szkolenia przygotowujące koordynatorów szkolnych do realizacji

programów oraz przekazano materiały edukacyjne. Programy realizowało 10 placówek szkolnych i przedszkolnych, przededukowano łącznie 233 uczniów oraz ich rodziców, którzy w każdym z programów są również adresatem działań).

Elementem profilaktyki antytytoniowej jest także monitoring stosowania zapisów ustawy antytytoniowej, prowadzony przez wszystkie sekcje nadzoru. Pracownicy w trakcie kontroli obiektów sprawdzają prawidłowość stosowania zapisów ustawy antytytoniowej oraz tam, gdzie zachodzi taka potrzeba, informują o konieczności eksponowania „podwójnych” znaków zakazu palenia, z e-papierosem. W 2020 roku te czynności były wykonywane podczas 62 kontroli. Nie zgłoszono zastrzeżeń w tym zakresie.

Duży nacisk kładzie się na realizację programu profilaktyki otyłości wśród dzieci i młodzieży pod nazwą *Trzymaj Formę*. Elementy tego programu - edukacja konsumencka, czytanie etykiet i nauka zdrowego odżywiania są podwaliną pod przyszłe zachowania prozdrowotne dzieci jako dorosłych ludzi. Potrzeba przekazywania wiedzy w tym zakresie wynika ze zwiększającej się liczby dzieci z nadwagą i otyłością. W 2020 r. przeprowadzono 1 szkolenie dla edukatorów szkolnych programu, do 23 placówek z powiatu siedleckiego przekazano materiały edukacyjne w postaci poradnika dla nauczyciela, scenariuszy zajęć, ulotek dla rodziców i plakatów. Jako wsparcie programu, do 5 placówek wypożyczono wystawy promujące zdrowy styl życia, pt: *Sprzymierzeńcy szczupłej sylwetki, Jedz zdrowo i czuj się fajowo, Aktywność fizyczna, Przecukrzeni*. Niestety, w związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 oraz zamknięciem placówek oświatowych, bieżąca XIV. edycja ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Trzymaj Formę!” została zawieszona decyzją organizatorów, czyli Głównego Inspektoratu Sanitarnego oraz partnera programu Polskiej Federacji Producentów Żywności Związków Pracodawców. Założenia programu oraz zaproponowana metoda jego realizacji, jaką jest metoda projektu, wykluczyła zdalną jego realizację. Dodatkowo większość szkół zaplanowała realizację XIV edycji programu na czas wiosenny, co z powodu ogłoszenia pandemii, nie doszło do skutku.

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu na wiedzę, niezbędną w edukacji w zakresie profilaktyki tzw. „dopalaczy”, w 2020 r. Sekcja OZiPZ prowadziła dystrybucję materiałów edukacyjnych w postaci ulotek i plakatów, jako wsparcie dla osób przekazujących wiedzę w tym zakresie w placówkach oświatowo-wychowawczych i placówkach wypoczynku letniego i zimowego (skorzystało 4 placówki).

Realizacja Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS była prowadzona poprzez zamieszczenie informacji na stronie www PSSE w Siedlcach dot. *Tygodnia Testowania AIDS* oraz *Światowego Dnia AIDS* – opracowano własny baner informacyjny oraz zamieszczono materiały edukacyjne pochodzące z Krajowego Centrum ds. AIDS.

Zwiększa się liczba odbiorców wystaw opracowywanych i wykonywanych w PSSE – obecnie w powiecie siedleckim mamy 16 instytucji współpracujących, które posiadają możliwości ekspozycyjne. Są to placówki służby zdrowia, oświatowo-wychowawcze, inne placówki użyteczności publicznej, zainteresowane profilaktyką i promocją zdrowia (w 2020 r. w powiecie z wystaw skorzystało 4 placówki podmiotów leczniczych, eksponowano w nich 7

tytułów dot. różnych aspektów zdrowotnych m. in. chorób zakaźnych, szczepień ochronnych, cukrzycy, profilaktyki chorób odkleszczowych i odtętoniowych, chorób zakaźnych). W omawianym okresie opracowano 1 nową wystawę pt.: *Choroby zakaźne*, której tematyka nawiązuje do bieżącego zapotrzebowania z obszaru profilaktyki zdrowotnej i sytuacji epidemiologicznej. Łącznie dysponujemy w chwili obecnej 59 tytułami o różnej tematyce i 95 egzemplarzami do wypożyczania.

Ważnym aspektem współpracy Sekcji OZiPZ z placówkami oświatowo-wychowawczymi jest monitoring programów edukacyjnych w wizytowanych szkołach, podlegających nadzorowi PSSE w Siedlcach. Polega on na kontaktach bezpośrednich z dyrektorami i edukatorami w placówkach. Na bieżąco omawia się przebieg realizacji programów, jak również potrzeby placówek w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia, różnicując te potrzeby indywidualnie. W 2020 roku pracownicy Sekcji OZiPZ dokonali w placówkach powiatowych 4 oceny realizacji programów edukacyjnych, proponowanych przez Inspekcję Sanitarną oraz przeprowadzili diagnozy przedsięwzięć prozdrowotnych w 2 placówkach wypoczynku letniego i zimowego i w 2 placówkach podmiotów leczniczych.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2020 rok z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w 2020 r. realizował zadania z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wynikające z:

- ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2021 r., poz. 195),
- ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo Budowlane* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1333 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1065 z późn. zm.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w 2020 r. w ramach zadań, realizowanych przez komórkę Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, a wynikających z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu dotyczącym strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, wydał:

- 11 opinii sanitarnych określających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- 5 opinii sanitarnych, dotyczących uzgodnienia projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- 1 pismo uzgadniające odstępianie od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Wszystkie projekty dokumentów planistycznych objętych strategiczną oceną oddziaływania na środowisko analizowane w 2020 roku w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, opierały się na zapisach wskazanych w rozdziale 1 działu IV ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* i były zgodne z zapisami niniejszej ustawy.

Dokonując oceny informacji zawartych w prognozach oddziaływania na środowisko, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach, szczególną uwagę zwracał m.in. na:

- przeznaczenie analizowanego terenu oraz wskazanie linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu i różnych funkcjach lub różnych zasadach użytkowania,
- ocenę środowiska zamieszkania ludzi i wpływ założeń planistycznych na ich warunki życia,
- ocenę wpływu terenów, na których dopuszcza się realizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko względem terenów chronionych, ze wskazaniem, jakie zabezpieczenia zostaną wprowadzone w celu zachowania uciążliwości na analizowanych obszarach inwestycyjnych,
- analizę potencjalnych zmian stanu środowiska i zdrowia ludzi po wprowadzeniu planu,
- definicję usług uciążliwych uszczegóławiającą zakres inwestycji możliwych do prowadzenia na analizowanych terenach,
- wskazanie sposobów ochrony akustycznej terenów o różnym przeznaczeniu i różnych funkcjach,
- ocenę sposobu zaopatrzenia obszarów w wodę oraz sposobu odprowadzenia ścieków bytowych, przemysłowych i deszczowych.

W 2020 roku w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego dokonano zaopiniowania następujących rodzajów dokumentów planistycznych:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
- planów zagospodarowania przestrzennego terenów obejmujących obszary miejscowości gminnych bądź ich fragmenty,
- zmiany planów zagospodarowania przestrzennego terenów miejscowości gminnych bądź ich fragmentów.

Opiniowane w 2020 roku dokumenty planistyczne podlegające procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymienione w art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* były mocno zróżnicowane. Tematyka i zakres w nich zawarty dotyczył różnych aspektów związanych z kierunkiem rozwoju terenów oraz warunkami życia ludzi zamieszkujących na danym obszarze.

Wśród prowadzonych w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego postępowań znalazły się projekty studium gmin, które stanowią jeden z pierwszych dokumentów planistycznych opracowanych na potrzeby uporządkowania statusu terenów oraz wskazania mieszkańcom kierunków zagospodarowania przestrzennego i rozwoju poszczególnych obszarów gminnych.

Opiniowane projekty zmian studium, których dokonano w 2020 roku dotyczyły głównie wyznaczenia obszarów przeznaczonych pod konkretne funkcje związane z przemysłem, produkcją bądź usługą, zapewniając w ten sposób wydzielenie strefy chronionej od obszarów, które mogą mieć wpływ na pogorszenie stanu środowiska oraz warunków życia ludzi.

Komórka Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2020 roku przeprowadziła również jedno postępowanie, w którym organ zwrócił się z wnioskiem o uzgodnienie możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu dotyczącego strategii rozwoju elektromobilności na terenie gminy. Wnioskodawca w przedłożonej dokumentacji wskazywał, że projekt strategii (realizacja jej założeń) obok usprawnienia ruchu na terenie gminy pozwoli na ograniczenie emisji i poziomu hałasu generowanego przez sektor transportowy. Celem strategicznym tego projektu był rozwój elektromobilności na terenie gminy.

Wśród analizowanej w roku 2020 dokumentacji, będącej przedmiotem opiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, można stwierdzić, że większość z nich zawierała ustalenia w zakresie ochrony środowiska, odnosząc się w sposób szczególny do wskazania aspektów mających na celu ochronę przed uciążliwościami tj. zanieczyszczeniami oraz hałasem terenów zabudowy chronionej. Analizowane zapisy planów w powyższych zakresach przedstawiały konkretne rozwiązania, które w ocenie autorów dokumentacji planistycznych pozwolą na zabezpieczenie terenów mieszkaniowych przed ewentualnymi uciążliwościami, będącymi efektami funkcjonowania w sąsiedztwie terenów usługowych bądź produkcyjnych. Wszystkie uwarunkowania i obostrzenia przedstawione w opiniowanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opierały się i były zgodne z zapisami wskazanymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*.

W ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora w Siedlcach w opiniowanych w 2020 roku dokumentacjach planistycznych autorzy przedstawiali rozwiązania, które pozwolą na właściwą i skuteczną ochronę terenów, biorąc pod uwagę ich przeznaczenie oraz funkcję.

Analizowane w 2020 roku miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w działach dotyczących zaopatrzenia omawianych terenów w dostęp do wody pitnej oraz sposobu odprowadzenia ścieków do publicznej sieci kanalizacyjnej, zawierały konkretne zapisy wskazujące na realizację niniejszych wymagań. W przedkładanych dokumentacjach zawarte były zapisy, w których wskazywano, że każdy obiekt musi zostać podłączony do publicznej sieci wodociągowej oraz publicznej sieci kanalizacji sanitarnej. Jednakże w gminach, w których wykonanie niniejszych sieci jest aktualnie planowane, a ich realizacja ma nastąpić w najbliższym czasie, wskazano, że do czasu powstania infrastruktury można korzystać z własnych ujęć wodnych i zbiorników na nieczystości ciekłe, pod warunkiem natychmiastowego podłączenia się do infrastruktury publicznej w momencie jej dopuszczenia do użytkowania. Poprzez postawienie takich warunków, gmina jest zobligowana do budowy nowych systemów sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej albo rozbudowy istniejących sieci, obejmując w ten sposób swym zasięgiem większe obszary gminne oraz zapewniając właściwe warunki sanitarne dla wszystkich mieszkańców gminy.

Tak jak w latach ubiegłych, w większości nowopowstających miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zwraca się szczególną uwagę na wyodrębnienie w analizowanym obszarze terenów przeznaczonych konkretnie pod lokalizację przedsięwzięć wskazanych w Rozporządzeniu Rady Ministrów w *sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*, a szczególnie terenów przeznaczonych bezpośrednio pod realizację dużych ferm zwierzęcych czy innych dużych zakładów produkcyjnych.

Zapisy w zakresie zasad ochrony środowiska na terenach rolniczych zazwyczaj odnoszą się do ograniczeń wynikających z maksymalnej liczby zwierząt utrzymywanych na terenie fermy zwierzęcej, możliwości rozbudowy istniejących ferm z zakazem budowy nowych ferm zwierzęcych czy też z zakazem realizacji przedsięwzięć polegających na produkcji zwierzęcej z dopuszczeniem czynności związanych z uprawą terenów rolnych. Jednakże w przeważającej ilości powstających planów miejscowych tereny rolnicze dzielone są na tereny upraw rolnych, tereny produkcji zwierzęcej i innych. Taki podział pozwala dokładnie sprecyzować typ działalności prowadzonej na danym terenie.

Z ustawą o informacji o środowisku związane jest również postępowanie w sprawie procedury ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W postępowaniu tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał:

- 47 opinii sanitarnych, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- 18 opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w tym 1 opinię negatywną,
- 73 pisma wyrażające stanowisko,
- 7 pism informacyjnych,
- 9 pism o przekazaniu sprawy do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami,
- 23 pisma o przedłużeniu terminu rozpatrzenia postępowania.

Na etapie zapytania o zakres raportu analizowane przedsięwzięcia obejmowały budowę, przebudowę lub rozbudowę:

- stacji paliw,
- stacji kontroli pojazdów oraz myjni samoobsługowej,
- zbiornika AdBlue,
- instalacji gazów technicznych,
- zmiany gruntów rolnych na grunty przeznaczone na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną,
- budynku usługowo – handlowego,
- gospodarstwa poprzez budowę obory,
- dwóch budynków chlewni,
- budynków inwentarskich – obór,
- obory z budynkiem magazynowo – paszowym,
- budynków inwentarskich do chowu bydła,
- fermy drobiu,
- budynku magazynowo – paszowo – inwentarskiego do chowu owiec,
- budynków magazynowych,
- budynku pieczarkarni,
- instalacji doczyszczania odpadów segregowanych,
- punktu skupu złomu oraz punktu zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- punktu zbierania, w tym przeładunku złomu,
- rekultywacji składowiska odpadów,
- farm fotowoltaicznych,

- dróg gminnych i powiatowych,
- układu drogowego przy autostradzie A2,
- stawu rybnego,
- eksploatacji kruszyw,
- sieci kanalizacji sanitarnych,
- ujęcia wody,
- oczyszczalni ścieków,
- gazociągu wysokiego ciśnienia,
- studni na terenie zakładu produkcyjnego,
- posadowienia zbiorników na gazy płynny,
- zwiększenia zdolności retencyjnej zlewni rzeki,
- zmianę sposobu użytkowania budynku gospodarczego na budynek produkcyjno – usługowy,
- malarni proszkowej,
- czterech hal namiotowych,
- kompleksu magazynowego z częścią biurowo – socjalną, portiernią,
- czterech budynków magazynowych,
- zespołu magazynowo – usługowo – produkcyjnego wraz z przestrzeniami socjalno – administracyjnymi,
- zakładu produkcyjnego,
- zakładu mięsnego,
- placu manewrowego,
- kompleksu boisk.

Przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach analizowane przedsięwzięcia obejmowały budowę, przebudowę lub rozbudowę:

- ferm drobiu (brojlerów kurzych),
- fermy drobiu (brojlerów indyckich),
- ferm drobiu (kury nioski),
- chlewni,
- obory,
- fermy króliczej,
- punktu skupu złomu oraz punkt zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- zakładu produkcji podłoża do pieczarek.

Dokonując porównania ilości postępowań prowadzonych w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko przeważającą liczbę stanowiły przedsięwzięcia zaliczane do § 3 Rozporządzenia Rady Ministrów *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*, tj. określone, jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Wśród tej kategorii przedsięwzięć nie zaobserwowano dominacji jakiegokolwiek rodzaju inwestycji. Przedsięwzięcia były zróżnicowane oraz obejmowały szeroki zakres możliwych do realizacji inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących potencjalnie wpływać na jakość środowiska.

Wśród przedsięwzięć zaliczanych do § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*, podobnie jak w latach

ubiegłych dominowały inwestycje polegające na chowie zwierząt. Jednakże w grupie ferm zwierzęcych większość stanowiły gospodarstwa zajmujące się chowem brojlerów kurzych, w których skład wchodziły duże fermy drobiu obejmujące od kilku do kilkunastu obiektów inwentarskich połączonych ze sobą technologicznie.

Należy również zauważyć wyraźne zainteresowanie realizacją inwestycji związanych z zagospodarowaniem powstających na terenie powiatu odpadów. Działania te zmierzają do ponownego wykorzystania odpadów i obejmują:

- produkcję podłoża do uprawy pieczarek z wykorzystaniem podmiotu kurzego,
- wstępną segregację i przekierowanie do dalszego zagospodarowania metali żelaznych i nieżelaznych oraz pojazdów wycofanych z eksploatacji w punkcie skupu złomu wraz z punktem gromadzenia ww. pojazdów.

Wśród analizowanych w 2020 r. przez komórkę Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego postępowań środowiskowych występowały takie, które zlokalizowane były na terenach objętych zapisami miejscowych planów oraz takie, które nie posiadały aktualnych dokumentów planistycznych, a ich postępowanie toczyło się w oparciu o zapisy art. 72 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* tj. przed wydaniem decyzji o warunkach zabudowy.

W postępowaniach, w których rozpatrywany obszar posiadał uchwalony plan miejscowy, organ Inspekcji Sanitarnej analizował jego zapisy, stwierdzając w ten sposób ewentualną możliwość realizacji danej inwestycji na proponowanym przez Wnioskodawcę terenie. W większości przypadków zaplanowane przeznaczenie obszaru było zgodne z założeniami planu i spełniało obostrzenia, które były zawarte w treści analizowanego planu.

Jednakże w roku 2020 zdarzyły się sytuację, w których lokalizacje planowanych inwestycji były niezgodne z zapisami miejscowych planów, co zostało zauważone przez organ Inspekcji Sanitarnej i przedstawione w stosownym piśmie. Przypadki te były związane głównie z rozbudową istniejących ferm zwierzęcych, powstałych najprawdopodobniej jeszcze przed uchwaleniem planu miejscowego.

Na obszarze powiatu siedleckiego przeważająca liczba gmin posiada już miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Plany te w większości przypadków wyznaczają konkretne obszary przeznaczone pod dany typ działalności. Zauważalna jest tendencja do wyznaczania obszarów przeznaczonych pod produkcję zwierzęcą czy też typową działalność produkcyjną. Dzięki takiemu postępowaniu gmina w sposób dokładny określa miejsce lokalizacji przedsięwzięć uciążliwych dla środowiska, w tym życia i zdrowia ludzi, zapewniając w ten sposób skuteczną ochronę terenów mieszkaniowych. W związku z powyższym lokalizacja przedsięwzięcia oddziałującego na środowisko na terenach objętych zapisami planu jest przemyślana oraz oczywista.

Odwrotną sytuację można zaobserwować w gminach, które nie posiadają dokumentacji planistycznych. Inwestycje uciążliwe lokalizowane są w bliskich odległościach od pojedynczej zabudowy chronionej czy też zwartej zabudowy mieszkaniowej, z uwagi na łatwiejszy dostęp planowanej inwestycji do mediów tj. prądu, wody i kanalizacji. Takie inwestycje najczęściej są powodem powstawania konfliktów społecznych, a zajęcie stanowiska przez organ Inspekcji Sanitarnej jest bardzo utrudnione i problematyczne.

Przedkładane w procedurze postępowań środowiskowych dokumentacje, w każdym z przypadków zawierały obliczenia dotyczące analizy oddziaływań na środowisko wywołanych poprzez hałas, emisję substancji szkodliwych oraz procesy odorotwórcze (złownone) itp.

Każda z przeprowadzanych analiz wykazywała, że planowane do realizacji przedsięwzięcie nie wpłynie szkodliwie na środowisko, w tym na zdrowie i życie ludzi oraz nie spowoduje pogorszenia się aktualnego stanu środowiska. Powyższe stwierdzenia wynikały z faktu, że opracowania graficzne otrzymanych wyników wskazywały na dotrzymanie uciążliwości związanej z funkcjonowaniem przedsięwzięcia na terenach należących do Wnioskodawcy, a otrzymane wartości poziomu zanieczyszczeń czy hałasu były zgodne z wartościami normatywnymi zawartymi w obowiązujących przepisach prawnych. W związku z powyższym autorzy opracowań nie przewidywali rozwiązań technicznych pozwalających na zachowanie uciążliwości na terenie inwestycji i uważali je za zbędne. Jednakże w większości przypadków Wnioskodawcy decydowali się na wprowadzenie zabezpieczeń organizacyjnych pozwalających na ograniczenie ewentualnej uciążliwości i zachowania jej na działce, będącej przedmiotem postępowania.

Z obserwacji wpływającej do organu dokumentacji można wywnioskować, że autorzy raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko podchodzą do obowiązku oceny możliwości wystąpienia konfliktu społecznego związanego z realizacją inwestycji w sposób powierzchowny oraz mało wnikliwy. W każdym z przypadków analiza konfliktów społecznych opierała się głównie na stwierdzeniu, że jeżeli przedstawiona w raporcie analiza uciążliwości nie wykazała negatywnego wpływu na tereny sąsiednie, to konflikty oraz sprzeciwy ludności nie powinny się pojawić. A jeśli do nich dojdzie, będzie to skutek zazdrości sąsiedzkiej oraz sposobu na eliminację konkurencji itp. Tak przeprowadzana analiza konfliktów społecznych doprowadza do sytuacji, w których okoliczna ludność oraz bezpośrednie sąsiedztwo analizowanej inwestycji odczuwa, iż są pomijani w postępowaniu administracyjnym i nikt nie liczy się z ich zdaniem oraz opinią. Dowodem na powyższe stwierdzenie są pisma osób wyrażających sprzeciwy wobec lokalizacji planowanych przedsięwzięć w sąsiedztwie ich domów mieszkalnych, a których w roku 2020 było zdecydowanie więcej niż w latach ubiegłych.

Największą grupę przedsięwzięć wywołujących negatywne reakcje społeczeństwa stanowiły fermy zwierzęce. Głównymi poruszonymi problemami przedstawianymi w przesyłanych do organu protestach były wątpliwości związane z:

- powstawaniem odorów oraz zanieczyszczeń mikrobiologicznych,
- sposobem zbycia powstającego w trakcie funkcjonowania gospodarstwa pomiotu,
- ograniczeniami dostępności mediów tj. wody i prądu dla innych użytkowników,
- uciążliwością związaną ze zwiększonym ruchem komunikacyjnym tj. transportem zwierząt, pomiotu, paszy itp.

Organ Inspekcji Sanitarnej w przypadku wystąpienia w trakcie prowadzonego postępowania protestów mieszkańców, za każdym razem zwraca się z prośbą do autora raportu, za pośrednictwem organu prowadzącego postępowanie, o odniesienie się do uwag podnoszonych przez skarżących oraz z zapytaniem, czy z uwagi na wystąpienie konfliktów społecznych odbyło się, bądź jest planowane spotkanie z lokalną społecznością w celu załagodzenia powstałego konfliktu. W większości przypadków odpowiedzią na powyższe jest analiza i komentarz do wniesionych przez protestujących uwag, natomiast o sposobach

załagodzenia konfliktu, jakim mogą być rozmowy oraz spotkania z lokalną społecznością organ Inspekcji Sanitarnej jest w sporadycznych przypadkach informowany.

W roku 2020 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach został zaproszony do udziału w rozprawach administracyjnych dotyczących budowy ferm zwierzęcych, w których to mieszkańcy wyrazili obawy przed realizacją tych inwestycji. Na spotkaniu poruszano problemy związane z ochroną terenów chronionych przed zanieczyszczeniami i hałasem oraz wpływem prowadzonej działalności na tereny upraw owoców miękkich, które na tych terenach są bardzo częste i znaczne. Mieszkańcy wyrażali swoje obawy przed pogorszeniem się jakości uprawianych owoców oraz wystąpieniem ewentualnych ich chorób, mogących mieć wpływ na jakość plonów, a w następstwie spadek ich cen na rynku sprzedaży, powodując ogromne straty dla plantatorów.

Komórka Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w Siedlcach w roku 2020 wystosowała znaczną ilość pism, w których zwracała się z prośbą o przedłużenie terminu rozpatrzenia sprawy. Powyższe postępowanie związane było ze stanem panującej w Polsce epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2 i wzrostem ilości obowiązków Inspekcji Sanitarnej, do realizacji których została oddelegowana większość pracowników stacji sanitarno-epidemiologicznej. Pracownicy Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego również wspomagali pracę Sekcji Epidemiologii i w związku z powyższym korzystano z możliwości przedłużenia postępowań administracyjnych wynikającą z zapisów art. 36 Kodeksu Postępowania Administracyjnego.

Komórka sprawowała również zapobiegawczy nadzór sanitarny wynikający z ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane, nad warunkami:

- higieny środowiska pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- sanitarno – higienicznymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne oraz inne obiekty budowlane użyteczności publicznej,

przy wydawaniu opinii na etapie uzgodnień projektów budowlanych w/w przedsięwzięć, na etapie dopuszczenia do użytkowania zrealizowanych obiektów budowlanych, wydawania opinii dla potrzeb innego organu, oględzin obiektów, w których rozpoczynano działalność gospodarczą, a także na etapie udzielania odstępstw od warunków technicznych i BHP.

- W grupie dotyczącej uzgodnień projektów budowlanych, koncepcji i technologii pomieszczeń Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał:
 - 7 opinii sanitarnych,
 - 1 pismo wyrażające stanowisko,
 - 1 pismo informacyjne.

W roku 2020 w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego dokonywano uzgodnień dokumentacji projektowych w następujących branżach:

- zagospodarowania terenu,
- architektury,
- technologii,
- instalacji sanitarnych, głównie instalacji wentylacji mechanicznej.

W uzgadnianej dokumentacji projektowej dominowały obiekty takie jak:

- obiekty oświatowe tj. przedszkola oraz żłobek,
- obiekty gastronomiczne, w tym cukiernia,
- kanalizacja sanitarna oraz stacja uzdatniania wody.

Komórka Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przy opiniowaniu dokumentacji projektowej dokonywała analizy pod kątem potrzeby uzyskania odstępstw od warunków technicznych dla rozpatrywanego obiektu. Podczas analizowania przedłożonych projektów organ Inspekcji Sanitarnej zwracał się z prośbą o uszczegółowienie informacji mogących mieć wpływ na konieczność uzyskania niniejszej decyzji. Zapytania te dotyczyły głównie rodzaju czynności wykonywanych na danym stanowisku pracy, czasu pracy na danym stanowisku oraz ilości osób przebywających w analizowanym pomieszczeniu, ze wskazaniem przeznaczenia pomieszczenia i jego cech charakterystycznych tj. wysokości oraz dostępu do światła naturalnego.

Powtarzającym się problemem podczas uzgadniania projektów opracowanych dla obiektów gastronomicznych jest założenie pracy czasowej w pomieszczeniach zmywalni, obróbki warzyw i owoców oraz innych, w których wyznaczono stanowisko pracy, będących najczęściej pomieszczeniami bez okien. W takich sytuacjach organ Inspekcji Sanitarnej nie ma podstaw do zobligowania Inwestora do uzyskania odstępstwa w zakresie pracy wyłącznie przy oświetleniu sztucznym.

W zależności od charakteru obiektu organ Inspekcji Sanitarnej zwracał szczególną uwagę m.in. na następujące zagadnienia:

- obiekty oświatowe:
 - zapewnienia właściwej powierzchni sal pobytu dzieci w zależności od ilości przebywających w nich osób,
 - zapewnienia właściwej ilości powietrza wentylacyjnego w przeliczeniu na dziecko oraz osobę dorosłą,
 - zapewnienia dostępności do pomieszczeń sanitarno-higienicznych z sal pobytu dzieci (dotyczy przedszkoli i żłobków),
 - zapewnienia w urządzeniach sanitarnych przeznaczonych dla dzieci właściwej temperatury ciepłej wody,
 - zapewnienia bezpieczeństwa użytkowania obiektu poprzez osłonę powierzchni grzewczych, odpowiednich poręczy schodowych itp.,
 - dostępności placu zabaw,
 - zapewnienia odpowiedniego zaplecza socjalno – sanitarnego dla pracowników obiektu,
- obiekty gastronomiczne:
 - zapewnienia rozdziału dróg czystych od brudnych,
 - właściwej organizacji stanowisk pracy,

- sposobu wentylowania pomieszczeń, ze szczególnym zwróceniem uwagi na odprowadzenie powietrza zużytego z nad powierzchni grzewczych oraz zmywalni poprzez niezależne układy wentylacyjne z pominięciem odzysku ciepła,
- zapewnienia odpowiedniego zaplecza socjalno – sanitarnego dla pracowników obiektu. Ponadto organ Inspekcji Sanitarnej podczas uzgadniania dokumentacji zwracał uwagę na:
- sposób zabezpieczenia instalacji wody bytowej i hydrantowej (zawory zwrotne antyskażeniowe),
- lokalizację poszczególnych elementów instalacji wentylacji mechanicznej tj. czerpni i wyrzutni,
- zapewnienie właściwego wyposażenia obiektu, w przypadku wskazania, że przedmiotowy obiekt będzie dostępny dla osób niepełnosprawnych,
- lokalizację elementów zagospodarowania terenu (zbiornika na ścieki, separatorów oraz miejsc do magazynowania odpadów) w stosunku do obiektu budowlanego, granic działki itp.
- Na etapie dopuszczenia do użytkowania zrealizowanych obiektów budowlanych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał:
 - 22 opinie sanitarne o obiektach przekazywanych do użytkowania, w tym:
 - 5 opinii sanitarnych, w których stwierdzono wykonanie obiektu niezgodnie z projektem budowlanym,
 - 9 opinii sanitarnych z uwagami,
 - 64 tzw. „cichych zgód”.

W roku 2020 organ Inspekcji Sanitarnej dokonał oględzin następujących obiektów budowlanych:

- budynku sklepu spożywczego,
- budynku handlowo – usługowego,
- budynku magazynowo – biurowego,
- budynku magazynowo – usługowego,
- budynku laboratorium,
- budynku produkcyjnego,
- zakładu produkcyjno – magazynowego z zapleczem socjalnym,
- parku handlowego,
- hali handlu,
- budynku przedszkolnego rozbudowanego o część basenową,
- budynków oświatowych - przedszkoli,
- piekarni,
- rozbudowanej szkoły podstawowej,
- budynku przedszkola wraz ze żłobkiem,
- hurtowni spożywczej,
- domu weselnego,
- lokalu usługowego przeznaczonego na zakład fryzjerski,
- obiektu agroturystycznego,
- budynku chłodni z częścią socjalną.

Spośród wyżej wymienionych inwestycji ubiegających się w roku 2020 o uzyskanie decyzji o dopuszczeniu obiektu do użytkowania, podobnie jak w latach ubiegłych można było zauważyć dominację placówek oświatowych. W roku 2020 komórka Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego uczestniczyła w odbiorze:

- 1 budynku przeznaczonego na przedszkole,
- 1 budynku przeznaczonego na przedszkole wraz ze żłobkiem,
- 1 budynku, w których dokonano rozbudowy placówki szkolnej o dodatkowe sale lekcyjne i inne pomieszczenia pomocnicze.

W zdecydowanej większości odbierane w roku 2020 przez komórkę Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego obiekty zaopatrywane były w wodę z wodociągów publicznych. W każdym z obiektów okazywano aktualne sprawozdania z badań jakości wody w zakresie bakteriologicznym. W pozostałych obiektach, dla których źródłem zaopatrzenia w wodę było własne ujęcie wodne, jakość wody została potwierdzona poprzez okazanie rozszerzonego sprawozdania zawierającego analizę parametrów fizykochemicznych.

Na terenie powiatu siedleckiego jeszcze nie wszystkie obiekty mają możliwość podłączenia się do publicznej sieci kanalizacyjnej, w związku z powyższym stosowane są rozwiązania polegające na odprowadzaniu ścieków do bezodpływowych zbiorników na ścieki.

W wyniku przeprowadzonych w 2020 roku kontroli obiektów można stwierdzić, że coraz więcej Inwestorów decyduje się na zastosowanie w swoich obiektach wentylacji mechanicznej.

W odbieranych przez organ Inspekcji Sanitarnej obiektach stosowana była głównie wentylacja mechaniczna realizowana poprzez centrale wentylacyjne z odzyskiem ciepła, urządzenia typu Rooftop czy też wentylatory kanałowe bądź dachowe. Podczas analizowania projektów wentylacji mechanicznej dało się zauważyć, że projektanci zwracają szczególną uwagę na zapewnienie właściwej jakości powietrza w pomieszczeniach poprzez dokonanie podziału instalacji wentylacyjnej na szereg układów wentylacyjnych łączących pomieszczenia o podobnej klasie czystości i wymaganiach jakościowych powietrza wewnętrznego. Zauważono również, że w coraz większej ilości obiektów zwraca się szczególną uwagę na zapewnienie w pomieszczeniach powietrza nawiewanego o właściwych parametrach użytkowych poprzez wentylację mechaniczną, rezygnując z zapewnienia nawiewu powietrza świeżego poprzez (jak to miało miejsce do tej pory) zastosowanie nawiewników okiennych, które mają ograniczoną wielkość przepływu oraz nawiewają zimne powietrze do pomieszczeń bezpośrednio z zewnątrz obiektu.

Spośród postępowań prowadzonych w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2020 roku, każda z przedkładanych dokumentacji budowlanych była uzgodniona pod względem wymagań sanitarno – higienicznych. W większości przypadków dokumentacja oceniania była przez indywidualnych rzeczoznawców, mały odsetek stanowiły uzgodnienia dokonane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach.

W roku 2020 komórka Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego nie prowadziła żadnego postępowania zmierzającego do uzyskania decyzji o dopuszczeniu obiektu do użytkowania, dla którego wydana była decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach. Jednakże w przypadku uzyskania przez Inwestora takiego dokumentu, egzekwowane jest wykonanie działań lub rozwiązań technologicznych wskazanych, jako środowiskowe uwarunkowania.

W postępowaniu dotyczącym wydania opinii dla potrzeb innych organów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał 2 zaświadczenia w zakresie spełnienia wymagań określonych w przepisach sanitarnych o obiektach budowlanych i urządzeniach technicznych przeznaczonych do wykonywania działalności gospodarczej polegającej na:

- wyrobie i rozlewie napojów spirytusowych,
- skażaniu alkoholu etylowego.

Podsumowując omawiane powyżej zagadnienia dotyczące zadań komórki Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Siedlcach można stwierdzić, że rok 2020 był dla terenu powiatu siedleckiego rozwojowy. Pomimo trwającej epidemii powstało wiele nowych oraz różnorodnych obiektów, a wiele istniejących zakładów uległo rozbudowie bądź modernizacji. W okresie II kwartału 2020 r. zaobserwowano spadek ilości wpływających spraw administracyjnych, jednakże pozostała część roku nie odbiegała w sposób istotny od sytuacji w poprzednich latach. Z wpływających do organu dokumentów wynika również, że planowane jest powstanie w najbliższych latach wielu nowych obiektów usługowych, handlowych czy produkcyjnych, a także dużych ferm specjalizujących się produkcją zwierzęcą. Przekładane do organu dokumentacje w większości opracowywane są w sposób skrupulatny i szeroki, analizując w ten sposób wszystkie aspekty mające wpływ na ochronę środowiska, w tym na zdrowie i życie ludzi. W ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach stan sanitarny na terenie powiatu siedleckiego utrzymuje się od kilku lat na tym samym poziomie i można uznać go, jako dobry.

Zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń wywołanych wirusem SARS COV-2

W związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS COV – 2 i obowiązkiem przestrzegania przepisów wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach, w większości przy udziale funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach, przeprowadzili 99 kontroli na terenie powiatu siedleckiego.

W miejscach organizacji imprez okolicznościowych przeprowadzono 81 kontroli, w 19 przypadkach pouczono przedsiębiorców oraz organizatorów. Pouczenia dotyczyły: braku instrukcji mycia i dezynfekcji rąk, zakładania i zdejmowania rękawic i osłon ust i nosa, usunięcia dodatków ze stołów (sól, pieprz, cukier), braku informacji o obowiązku zachowania bezpiecznej odległości (1,5 m) od rozmówcy, dostosowania liczby kelnerów do liczby gości (1 kelner na 15 gości), braku informacji że w imprezach okolicznościowych nie mogą uczestniczyć osoby chore, przebywające w izolacji i na kwarantannie, nieodpowiednie środki do dezynfekcji rąk i powierzchni, wyłączenia z użycia suszarek nadmuchowych do rąk, wyznaczenia osób do obsługi barów kawowych, stołów wiejskich; ustawienia stolików tak aby przy stoliku siedziały osoby z tej samej rodziny lub jednego gospodarstwa oraz braku informacji o obowiązku dezynfekcji rąk.

W dwóch przypadkach wszczęto postępowanie administracyjne. W jednym przypadku wydano decyzję o nałożeniu kary pieniężnej w kwocie 10 000 zł za większą niż dozwolona liczbę osób uczestniczących w weselu (dozwolona ilość 150 osób w przyjęciu weselnym uczestniczyło 230 osób) kolejny dotyczył prowadzenia dyskotek i klubów nocnych (nadal trwa postępowanie administracyjne).

Dokonano czynności kontrolnych prewencyjnych i związanych z wpłyniętymi interwencjami, w zakresie realizacji przez pracodawców obowiązków i zasad związanych z wprowadzonym staniem epidemii, w 1 obiekcie handlowym i 8 zakładach pracy. Wydano 3 pouczenia dotyczące braku procedur postępowania na wypadek wystąpienia zakażenia, braku informacji o obowiązku zachowania bezpiecznej odległości (1,5 m) oraz obowiązku zasłaniania ust i nosa.

W pierwszej fazie epidemii zalecano ograniczenie świadczenia usług transportowych do krajów, w których stwierdzono przypadki zakażenia koronawirusem SARS – CoV-2 (wskazano, że aktualne informacje w zakresie rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS – CoV można uzyskać na stronie internetowej <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-9/situation-reports/>). Informacje te drogą elektroniczną przysłano do firm transportowych z prośbą o przestrzeganie wytycznych opracowanych przez Główny Inspektorat Sanitarny na podstawie danych Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) oraz Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). W trosce o wspólne bezpieczeństwo zdrowotne zalecano również (e:maile wysyłane do pracodawców) ograniczenie bezpośrednich kontaktów, w tym kontaktów zawodowych, w szczególności z pracownikami i osobami z krajów, w których stwierdzono przypadki zakażenia koronawirusem SARS – CoV-2. W kolejnej fazie epidemii do pracodawców zostały przesłane szczegółowe zalecenia oraz instrukcje w związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa.

W 6 zakładach fryzjerskich wydano 3 pouczenia dotyczące braku informacji dla klienta o konieczności dezynfekcji rąk, obowiązku zasłaniania ust i nosa, braku informacji, że preparat posiada właściwości wirusobójcze oraz konieczności przestrzegania limitu osób przebywających w zakładzie. Dodatkowo przeprowadzono 2 kontrole przewozu osób w busach oraz kontrolę w Urzędzie Gminy - kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Przeprowadzono szereg działań polegających na przekazywaniu do właściwych urzędów, instytucji, administratorów budynków mieszkalnych, informacji, wytycznych, instrukcji, procedur otrzymanych od Głównego Inspektora Sanitarnego i Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dotyczących postępowania podczas epidemii. Były to m.in.:

- wytyczne dla gmin i podmiotów zajmujących się odbiorem odpadów, dot. postępowania z odpadami komunalnymi wytwarzanymi przez osoby przebywające na kwarantannie oraz izolacji domowej,
- rekomendacje dla Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej w zakresie nadzoru nad bezdomnymi;
- wytyczne dla gmin i administratorów osiedli mieszkaniowych dot. funkcjonowania placów zabaw;
- opinie procedur dot. funkcjonowania ośrodków kultury w czasie epidemii;
- opinie dotyczące imprez organizowanych w trakcie epidemii;

- stanowisko w sprawie pochówku osób zmarłych na COVID-19.

Udostępniono wszystkim Urzędom Gmin na nadzorowanym terenie materiały dotyczące: zasad zachowania podczas kwarantanny oraz materiały informujące o otwarciu diagnostyki w kierunku SARS-CoV-2 z prośbą o zamieszczenie ich na stronach www. Wszystkie Urzędy potwierdziły zamieszczenie materiałów na swoich stronach internetowych. Materiały edukacyjne nt. zachowania w trakcie epidemii, nakazu noszeniu maseczek, kwarantanny dwukrotnie były przekazywane do mediów lokalnych tj.: TV Wschód, Tygodnik Siedlecki, Katolickie Radio Podlasie, Radio ESKA, Radio dla Ciebie, Życie Siedleckie oraz portali internetowych PODLASIE24, Tuba Siedlec i SpinSiedlce z prośbą o umieszczenie ich na stronach www. Na stronie www PSSE w Siedlcach udostępniano systematycznie, przez cały okres pandemii materiały informacyjne dla społeczności lokalnej.

W dwóch placówkach edukacyjnych przeprowadzono kontrole w związku ze zgłoszonymi interwencjami dot. nieprzestrzegania zasad przeciwepidemicznych, odstępów pomiędzy uczniami, złego stanu sanitarnego pom. sanitarno-higienicznych, niedostatecznej ilości środków myjąco-dezynfekcyjnych. Wniesione interwencje okazały się bezzasadne.

W związku ze stanem epidemii i rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, zaplanowane zadania statutowe w znacznym stopniu zostały zredukowane do minimum ze względu na zaangażowanie pracowników innych sekcji w działania związane z pandemią.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Siedlcach
Joanna Like